

SCENOS VEIKALO KONKURSAS

VT Lietuvių Išlaikymo Tarnyba skelbia konkursą scenos veikalo parašyti šioms sąlygoms:

1. Veikalas skiriamas jauniui (ne vaikams).
2. Veikalo idėja — žadinti tėvynės meilę. Turinys gali būti paimtas iš mūsų praeities, iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, iš kovų dėl nepriklausomybės, iš paskutiniojo karo metų, okupacijų, partizanų žygių, iš tremties gyvenimo.
3. Veikalo apimtis — apytikriai dviem trim valandom vaidinti.
4. Veikalas turi būti niekur dar nespausdintas.
5. Konkursas terminas — 1952 m. kovo 31 d. Ligi tos dienos autoriai slaptyvardžiais pasirašytus veikalus, uždaram voke nurodę savo pavardę bei adresą, įteikia Lietuvių Rašytojų Draugijai šiuo adresu: 1436 S. 50 Ave., Cicero, Ill. USA.

6. Už geriausius veikalus Lietuvių Išlaikymo Tarnyba skiria dvi premijas: I — 1200 DM, II — 800 DM, jei autorius gyvena Vokietijoje, arba I — 250 dolerių, II — 150 dolerių, jei autorius gyvena kitur.
7. Jury komisiją sudaro Juozė Augustaitytė Vaiciūnienė, Jurgis Blekaitis, Julius Kaupas, Antanas Rūkas ir Leonardas Šimutis senj.
8. Lietuvių Išlaikymo Tarnyba pasilieką sau teisę įsigyti premijuotus veikalus nuosavybėn, sumokėdama už juos autoriams sutartą honorarą.
9. Informacijų reikiant prašoma kreiptis į Lietuvių Rašytojų Draugiją.

PRIMENAME,

kad visiems, kurie užsisakys ar atnaujins Dirvą šioms metams, jau pasibaigus, metinė prenumerata bus skaitoma penki doleriai, arba po 10 numerių už kiekvieną dolerį. Atskiro numerio kaina 1952 metams bus 10 centų.

Dirvos talka

Iki gruodžio mėn. 19 dienos Dirvos talka davė 372 naujus skaitytojus. Jie sudaro 1256 taškus.

Atskiri talkininkai šiuo metu turi taškų:

Talkai	Taškai
Paplėnas J., Chicago	221
Astrauskas St., Worcester	188
Pauza VI., Detroit	92
Svarcas P., Collinsville	64
Sodaitis A., Brooklyn	64
Cesonis A., Baltimore	32
Paršeliūnas J., Toronto	30
Saladzius Pr., Rochester	26
Smigelskis A., Cleveland	24
Vilutis E., E. Chicago	24
Diržys A., Venezuela	24
Kęsgaila St., Montreal	20

Kiti talkininkai turi po mažiau taškų.

Talkai beliko 13 dienų.

Primename, kad dabartinės Dirvos platinimo tautos premijos yra numatytos tuo atveju, jei talkos metu bus gauta bent 500 naujų prenumeratorių. Iki to skaičiaus jau visai mažai betruksta ir per paskutinę savaitę jis lengvai gali būti pasiektas.

Kadangi švenčių metu laišku gautami ne taip greit ir net iš dešūčių jie išimami pavėluotai, tai yra nusistatyta, kad į talkos sąskaitą bus įtraukti visi tie nauji prenumeratoriai, kurių prenumerata bus įmokėta talkininkui ne vėliau kaip gruodžio 31 d. ir talkininko pranešimas bus gautas laisše su pašto antspaudu ne vėlesniu kaip 1952 m. sausio 2 dienos.

DIRVA

THE FIELD

The Ohio War History
Commission
Ohio State Museum
COLUMBUS, OHIO

LINKSMŲ KALĖDŲ LINKIM Dirvos skaitytojams, bendradarbiams ir talkininkams!

Kanadiečių pareiškimas Vlikui

Kanadoje, kaip ir kituose žemės kraštuose, gyvenantieji lietuviai didžiausiu atsidėjimu seka, ir kiek gali, patys veiksmingai dalyvauja žmonijos kovose už didžiulius idealus.

Ypatingu jautrumu ir didžiu susirūpinimu Kanados lietuviai išgyvena savo tautos ir Tėvynės tragediją.

Mūsų tautos neskaitytumas ir didelis jos išblaškymas yra viena iš priežasčių, kuri mus verčia visu rimtumu rūpintis, kaip nors išlaikyti galimai tam presnį tautiečių tarpusavio ryšį ir maksimalinę vienybę, nes visiems mums yra aišku, kad tik tai visi drauge, glaudžiai ir nuosirdžiai sugyvendami bei dirbdami ir vieningai kovodami galėsime daugiausia atsiekti ir laimėti. Be vienybės, susiskaldę, vieni prieš kitus partiškai užsikirtę ir pakirke, mes keliame svetimųjų, nuo kurių priklausys ir mūsų likimas, nepasitikišimą, ne tik dėl svarbumo kovojame, bet ir dėl ateities. Yra neabejotinas ir būtinas reikalas susitarti, suglausti visas gyvasias tautos jėgas ir sudaryti glaudų, veiksmingą ir pajėgų lietuvišką veiksmą, kuris niekam nekelia abejonių dėl konsoliduotumo ir tvirtumo tų principų be kurių neįmanomas net tautinis, nei tarptautinis sugyvenimas ir ramus kūrybinis darbas.

Sia prasme visi lietuviai žiūri į VLIK'ą: kaip į lietuviškosios vienybės ir kaip vieningo veiksmingumo konsoliduotoją ir vadovautoją. Visų lietuvių noras VLIK'e matyti objektyvų, teisingą ir autoritetinę lietuviškosios vienybės organizatorių ir vadovą.

Deja, VLIK'as jau toliau, jau labiau klysta į partines nesantaikas, tarpusaves bergždžias kovas, kurios ilgą laiką kėlė tautiečių susirūpinimą, pagaliau pereina į nerimą keliantį pasipiktinimą.

Ilgas visų lietuviškųjų veiksmų ir visų jėgų sutelkimo ir suderinimo laukimas, atrodė jau bus sulaukęs tikslo: jau rastas būdas, kad ir nepilnas, susiderinti su Mažosios Lietuvos rezistencijos veiksniais, jau, atrodo, susiderinama ir su Nepriklausomos Lietuvos diplomatais. Bet jau suminėtas VLIK'o besireiškęs kaikiurių asmenų partinis fanatizmas ardo ir tai, kas atsiektą didžiausiomis pastangomis.

Nepaprastai susirūpinę tuo, kad dabar VLIK'e reiškiasi, ir kad tai išauksa toli siekiančių pasekmių, labai nenaudingų tautai ir jos kovai dėl siekiamosios ateities, mes, organizuotos lietuvių visuomenės Kanadoje, atstovai priversti buvome tartis dėl šių neigiamų reiškinių ir nutarėme persiųsti VLIK'ui šį mūsų pasisakymą, kurio išvada trumpai suglaudžiame į šiuos reikalavimus:

1. Baigti partinius užsikirtimus ir tautiečių erzinančius nesutarimus,
2. Tuojau VLIK'an įsileisti Ma-

žosios Lietuvos rezistencijos atstovą,
3. Nedelsiant ratifikuoti susitarimą š. m. rugsėjo 2-12 dienomis su Nepriklausomos Lietuvos diplomatais,
4. Rasti būdų bei priemonių susitarti su visomis gyvybingomis lietuvių jėgomis ir visas jas sujungti į vieningą lietuvių tautos kovą už Lietuvos laisvę.

Lietuvių Atgimimo Sąjūdis Kanadoje: J. Lukoševičius, J. Pakulis; Lietuviai Varpininkai Kanadoje: J. Puniška, A. Sulmistras; Susivienijamas Lietuvių Amerikoje (SLA) Kanadoje: Agr. M. Juodviršis, J. Kardešis; Lietuvos Valtiečių Liaudininkų S-ga Kanadoje: A. Kavalūnaitė, P. Laurušonis; Lietuvių Darbininkų D-ja Montrealyje: V. Kiškis; Liet. Socialdemokratų Laik. Centro vardu: Pr. Šimelaitis, P. Petronis; Kan. Lietuvių Tautinės S-gos Laik. centro valdyba: Agr. K. Andriuskevičius, S. Kęsgaila; Lietuvos Kar-nės Kūrėjų Savanorių Sąjunga Kanadoje: Kap. J. Navikėnas, Pulk. A. Lapinas; Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-jos Centro valdyba Kanadoje: V. Pėteraitis, A. Lymantas. Kanada, 1951 lapkričio 4 d.

Mes tvirtai tikim į teisingumą

S. Lozoraitis kalbėjo iš JTO būstinės Vokietijos radio klausytojus

Gruodžio mėn. 7 dieną Palais Chaillot Paryžiuje įrengtame UNO radiofone L. Diplomatinio šefas, vokiečių radio pakviestas, kalbėjo į Vokietijos klausytojus. Vokiečių radio specialus korespondentas prie Jungtinių Tautų Organizacijos E. Peterich, žinomas publicistas ir poetas, nacių laikais pats buvęs priverstas gyventi emigracijoje, pristatė S. Lozoraitį šiais žodžiais:

„Aš džiaugiuosi galėdamas su pažindinti Jus su Ministeriu Lozoraitiu, Lietuvos Diplomatinio šefu, su kuriuo aš vėl susitikau Palais Chaillot, Jungtinių Tautų Organizacijos būstinėje. Aš jį gerai atsimenu iš Ženevos, kur jis atstovavo Lietuvai Tautų Sąjungoje. Šiandien jo kraštas, kartu su Estija, ir Latvija, yra bolševikų okupuotas. Tačiau šitie kraštai nėra išnykę nei iš tautų širdžių, nei iš tarptautinės politikos, nes laisvosios tautos nepripažįsta šito sovietų smurto akto. Todėl kitos valstybės tebepraplaisto Lietuvos diplomatus, kurių priesaky stovi P. Lozoraitis.“

Kas yra valgęs karčią tremties duoną, — o tokių yra šandien šimtai tūkstančių, kas — kaip sako Dante — yra laipiojęs svetimais staciais laiptais, kovodamas už savo tėvynę, patekusią į tironų nagus, tas visados tiktus žmones užjaus. Tamsta, ponas Ministeri esi vienas tokių žmonių. Aš prašau papasakoti mūsų klausytojams apie savo visados gyvą viltį.

Min. Lozoraitis pareiškimo turinys

Lietuva yra Vokietijos kaimynė ir kartu su Estija ir Latvija sudaro vadinamą Baltijos Valstybių grupę. 1940 metais Lietuva buvo Sovietų Sąjungos užpulta, okupuota ir prieš lietuvių tautos valią įjungta į sovietų valstybę. Tačiau Baltijos valstybių nepriklausomybės su-

naikinimas buvo viso civilizuoto pasaulio pasmerkta ir tarptautiniai nepripažintas. Išskyrus labai negausias išimtis, beveik visos pasaulio valstybės, taip pat ir didžiosios valstybės su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis prysakė, laiko Lietuvai laikinai okupuota valstybe. Kalbėdamas apie didžiasias valstybes, aš su tikru pasitenkinimu ir dėkingai pažymiu, kad Vokietijos Federalinė Respublika Baltijos Valstybių klausimu užėmė tokią pat poziciją ir ją išreiškė labai tiksliai, net elegantiška formule. Aš esu tikras, kad šis Vokietijos gestas susilauks gilaus atbalsio tiek pas lietuvių užsieny, tiek pačioje Lietuvoje.

Kadangi Lietuvos įjungimas į Sovietų Sąjungą nepripažintas, mes galime ir toliau turėti užsienyje savo diplomatinę ir konsularines atstovybes. Jos pilnai veikia prie šventojo Sosto, Jungtinės Valstybės, Didžiojoje Britanijoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje. Prie Lietuvos diplomatų uždavinių priklauso reikšti nepakeičiamą mūsų tautos valią atstatyti savo nepriklausomybę, rūpintis interesais daugeliu tūkstančių lietuvių, kurie užsieny rado prieglaudą nuo bolševikų persekiojimo ir informuoti kitas tautas apie sovietines okupacines valdžias vykdomą Lietuvoje priepauidą.

Savo ilgoje istorijoje Lietuva daug pergyveno ir iškentėjo. Lietuvos didžioji kunigaikštystė pakartotinai vedė karus prieš Maskvos valdovus, priešindama, si jų veržimuisi į vakarus. Lietuva daug prisidėjo prie Europos apgynimo nuo totorių ir buvę jo teriojama. Tačiau tai, ką mums atnešė bolševikų viešpatavimas — kančias, persekiojimus, materialinių turtų, ir kas ypatingai pavojinga, žmonių gyvybių naikinimas, visa tai sudaro sunkiausią katastrofą, kokią ligšiol buvo kada nors Lietuva.

„Bet lietuvių tauta tvirtai laikosi savo tautinių idealų, nepriklausomybės siekimo, tikėjimo ant kurių buvo pastatyti, ir bus vėl atstatyti, didingi Europos civilizacijos rūmai. Lietuvos rezistencija, tiek moralinė, tiek aktyvi nesiliauja. Šitoj sunkioj kovoj mus ve-

Stiprinama lėtai, bet pastoviai

DEMOKRATAI PRADEDA VALYMO DARBUS

Korupcijos žymės valdžioje sukėlė tiek dimesio, kad jų išvalymu visai rimtai susirūpino pati vyriausybė su prezidentu Trumanu priešaky. Visą pereiną savaitę Washingtonas tik apie tai ir kalbėjo, o Baltuosiuose Rūmuose įvykė pasitarimai, atrodė, liėt daugiau korupcijos pašalinimo reikalus, negu derybas Korėjoje. Vyriausybė pereiną savaitę pabaigoje nutarė pradėti išsamius tyrinėjimus ir svarbiausių jų vykdytoju pasirinko demokratą, ligšiol politikoje plačiau nepasireiškusį asmenį, 46 m. amž. federalinį teisėją Thomas F. Murphy, buvusį New Yorko policijos komisarą ir neseniai ėjusį prokurorą pareigas Alger Hiss byloje. Jis jau apsiėmė vadovauti specialiai valymo komisijai ir būsiąs atsakingas tik prieš prezidentą. Visi šie žygiai nebūtų įvykę, jei korupcija nebūtų palietusi visos eilės asmenų, turinčių augstas vietas valdžioje ir jei nebūtų pasirodę, kad visa tai kaip svarbus veiksnys gali atsiliepti kitų metų prezidento rinkimams.

MOKESCIAI IR "SPEKTAKLIS" WASHINGTONE

Nesigilinant plačiau į korupcijos pasireiškimų sritį, reikia pastebėti, kad prezidento pasiūlymą imtis griežtų žygių pirmoje eilėje sukėlė reiškiniai, pastebėti mokesčių rinkimų srityje, vad. Internal Revenue Biure, kuris tiesiogiai priklauso išdo dep-tui. Paaškęjo papirkimai, pareigūnų ryšiai su žmonėmis,

kurie vengdavo mokėti mokesčius, spaudimas į mokesčių rinkikus iš įvairių pusių, net iš kongreso ir t.t. Panašiai, kaip savo metu vieši ir slapti posėdžiai ryšium su gen. MacArthur atstatydinimu, taip ir dabar Washingtono įvyko tikro spektaklio vardo verti tyrinėjimo posėdžiai, su spauda, radijo, televizijos perdavimo aparatais. Pereitą savaitę savo pareškime spaudos atstovams prezidentas tarp kitko nurodė, kad nors korupcijos reiškiniai Amerikoje nesą nauji, vis dėlto jis tikisi, kad pradėdami veiksmą galėsį parodyti, jog didžioji valdžios pareigūnų dalis esą garbingi vyrai, sąžiningai atliekanti savo pareigas. Dabar Murphy vadovauja komisijai ir jos veikla parodys, ar demokratų administracija Amerikoje sugebės politiniu požiūriu neutralizuoti šį klausimą, t. y. jį išjungti iš grandinės tų klausimų, kurie siejasi su ateinančiais rinkimais.

IKI KALĖDŲ NESUSITAIKYS

Jau nebėra ko tikėtis, kad Kalėdoms būtų galima sulaukti taikos Korėjoje. Pradėjus derybas belaisvių grąžinimo reikalais, pasitarimai įklimpo. Vis dėlto turima vilčių, kad bus galima rasti kokią nors susitarimo formulę, nes abi pusės nori susitarti. Esą, Peipingas noris išvengti galimos baismės, o Maskva tikisi, kad pasiekus paliaubų būtų galima sustiprinti jos vedamą "taikos ofenzivą", kuri jų nuomone galinti realiai sustabdyti vakarų apginklavimą. Nurodoma, kad ir vakarai turį priežasčių greičiau siekti paliaubų — amerikiečių nuostoliai

da ne tik viltis, bet ir įsitikinimas, kad lietuvių tautos valia bus įvykdyta ir mūsų nepriklausoma demokratinė valstybė bus atstatyta. Mes tvirtai tikime į Dievo teisingumą. Mes esame įsitikinę, jog civilizuotas pasaulis, kurs ne tik moraliai, bet ir materialiai bei kariškai yra galingsnis už tuos, kurie graso žmonijai, atstatys tarptautinę tvarką ir taiką. Mes, lietuviai, esame talkinga tauta, bet mes laikome, kad taika gali būti atstatyta, ir bus atstatyta, tik atitaisius tarptautinius nusikaltimus ir padarytas tautos skriaudas. Mes pasitikime sveiku protu pasaulinėj politikoj, kurs negali leisti, kad tuo metu, kai koloninės tautos steigia savo nepriklausomas valstybes, šimtas milijonų europiečių, jų tarpe ir lietuviai, paliktų vergais žiauriausios koloninės imperijos, kokių istorija pažįsta.

Aš nuosirdžiai sveikinu Vokietijos klausytojus ir klausytojas, reikšdamas įsitikinimą, kad Lietuvos nepriklausoma valstybė bus atstatyta ir ji turės draugiškus santykius su savo kaimynu suvienyta Vokietija demokratinės Europos rėmuose.

KADA GIRDIMAS "AMERIKOS BALSAS" LIETUVISKAI?

Iš New Yorko "Amerikos Balso" programa lietuviškai girdima kasdien 11:00 val. dieną 13-kos, 16, 19, 25, 31, 41, 49 ir 251 metų bangomis, o per anglų BBC stotis 25, 30 ir 41 metro bangomis.

Antroji programa girdima 4:45 val. p. p. 19, 25, 31, 41 ir 49 metų bangomis, o per BBC — 41 ir 49 metų bangomis.

Ji kartojama:

11:15 val. vak. 31, 41, 48, 49 ir 251 m. bangomis;
2:15 val. naktį 19, 25, 41, 48 ir 49 m. bangomis;
7:15 val. rytą 25, 31, 41 ir 48 m. bangomis.

Laikas čia nurodyta EST. Chicagoje reikia skaičiuoti 1 valandą, Kalifornijoje net trims valandomis anksčiau. Pz., 11 val. Chicagoje yra 10, Kalifornijoje 8.

Jau didesni kaip 103,000 ir respublikonai jau yra nekartą puolę Korėjos politiką. Pats prezidentas būsimų rinkimų kampanijoje galėtų taip pat pasigirti, jei jam pavyktų kolektyvinių veiksmų pagalba "sulaukyti agresiją". Nereikia pamiršti ir to, kad Amerikos sąjungininkai nuolat jau spaudžia nesilpninti Europai reikalingų pajėgų ir reikalui esant, net eiti prie nuolaidų Korėjoje. Nesitiktint paliaubų Korėjoje Kalėdoms, dabar jų tikimasi sulaukti ateinančių metų pirmaisiais mėnesiais. O tuo tarpu, kai žemėje karo veiksmams beveik visai yra apimę, Amerika pasiuntė į Korėją savo naujausio tipo Sabre — sprausminių lėktuvus, kurie turėsį sustiprinti JT pajėgų oro dalinių pajėgumą ir kiek atsverti vis labiau grėsiantį sovietinių MIG sprausminių lėktuvų — amerikiečių augstai vertinamų — pavojų JT aviacijai.

EUROPA PRIVALO DIDINTI GAMYBĄ

Vak. Europos įjungimas į gyvybos sistemą vis sudaro rūpesčių Amerikos ir Europos politikams. Lig šiol daugiausiai galvosūkių kėlė Europos kraštų ūkiniai sunkumai, susieti su pakilusiomis išlaidom ginklavimosi reikalams. Dabar Paryžiuje kiek priartėta prie visų siekiamo tikslo. Laikinajam Atlanto valstybių pakto tarybos Komitetui Paryžiuje buvo pateiktas svarbus trijų politikų — Amerikos Harrimano, britų Plowdeno ir prancūzų Monnet raportas apie tai, kaip apsiginkluoti neapsunkinus kraštų ūkių. Ką gi tie trys "išminčiai" yra pasiūlę? Pirmiausia jie nurodė, kad Atlanto Pakto kraštai turį savo gamybą pakelti vidutiniškai 14 nuoš. žinoma, ir čia nebus apsieita be amerikiečių piniginės paramos. Šalia to, Europos kraštai turės papildyti vienas kito pastangas, racionalizuoti savo ūkines sistemas ir derinti ginklų gamybą su kitais kraštais. Šį trijų politikų planą parėmė ir gen. Eisenhoweris savo kalboje, pabrėžęs, kad tai esanti vienintelė viltis išlaikyti pusiausvyrą tarp vakarų Europoje ir "galimo agresoriaus". Jis ta proga dar išpėjo visus 12 kraštų atstovus, kad gynyba esąs brangus dalykas ir kad jie būtų pasirėngę didelėmis išlaidoms, nes kiekvienas turįs mokėti savo dalį.

PAZANGA IR KITAI KLAUSIMAI

Paryžiuje pasiekta pažangos ir kitais klausimais — pereitą ketvirtadienį prancūzų parlamentas didele balsų dauguma (Perkelta į 2-tą puslapį)

Lithuanian Weekly, published by Ohio Lithuanian Publishing Company, 5820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Phone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editors: Vincas Rastenis, Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$4.00 in Canada — \$4.50, elsewhere — \$5.50.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas Ohio Lietuvių Leidybos Bendrove, 5820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Iš-eina kiekvieną ketvirtadienį. Redakto-riai: V. Rastenis, B. Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 metų gruodžio 6 d., Cle-velande pagal 1879 m. kovo 3 dienos įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungtinėse Amerikos Valstybėse — \$4.00, Kanadoje — \$4.50, kitur — \$5.50.

KAS ir KUR

- Gruodžio mėn. 13 d. Rockford, Ill., mirė teisininkas Jonas Dauskas, Lietuvoje buvęs Vyr. Tribunolo teisėju. Palaidotas gruodžio mėn. 15 d.
- Valstiečių liaudininkų aktyvesnieji veikėjai gruodžio mėn. 15 d. buvo susirinkę į Chicago aptarti savo veiklos klausimus.
- Tremtis, Vokietijos lietuvių laikraštis, ateinančiais metais eis į mėnesį tik vieną kartą. Toks persitvarkymas daromas dėl dviejų priežasčių: lietuvių skaiciui Vokietijoje mažėjant ir Vlikui pasiūlymus leisti savo laikraštį, kurio leidimui pinigai imami iš Tautos Fopdo.
- Vokietijoje esantiems lietuviams skautams šiuo metu va-dovauja sktn. A. Venclauskas, neseniai tas pareigas perėmęs iš vyr. skaut. V. Sembergo. V. Sembergas emigruoja į JAV.
- Clevelandietis karys R. Bajoraitis, dabar esantis Vokietijoje, aplankė Diepholze skautus. Prieš trejetą metų jis pats Diepholze buvo "Aušros" tunte tuntininku.
- Juozas Jukūnas buvęs Klaipėdos uosto perikonsultas, gruodžio 29 d. veda Reginą Endriū-Stamfordę.
- Buvęs Žemės ūkio Rūmų direktorius agr. J. Meiliūnas, gyvena Australijoje, Thornbury. Atlikęs dviejų metų nustatytą darbą fabrike, gavo tarnybą Me-dzioklės ir žūklavimo departamente.
- Ateinantį šeštadienį, gruodžio mėn. 22 d. 4:30 iki 5:00 val. p. p. Statler viešbutyje, Washingtone, įvyksta Vaikų Ka-

lėdinė Tarptautinė radio progra-ma, kurioje dalyvaus vaikai bei mergaitės iš įvairių pasiuntinybių. Joje dalyvaus, kaip kiekvienais pastaraisiais metais, ir Lietuvos pasiuntinybės patarėjo, J. Kajecko, sūnus.

Programa bus perduodama per televizijos bei radio stotis Amerikoje ir trumpomis radio bangomis užsienin.

GARBINKIME DIEVĄ, LIETUVISKAI

Toli esančiam nuo Tėvynės jaunui, prisiminti savo kenčiančią Tėvynę, nors maldose, geriausia KALĖDINĖ dovana — lietuviška maldaknygė, "JAUNULIŲ MALDOS". Kurią paruošė kun. P. K. Kirvelaitis, o išleido EDVARDAS VI-LUTIS, 3736 Pulaski St., East Chicago, Ind. Kaina pagal įri-šimą, \$1.00, \$1.30 ir \$1.50. Pla-tintojams nuolaida

CHICAGIEČIAI, ĮSIDĖMĖKITE

DR. ANTANAS RUDOKAS, O. D.

tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus
4701 S. Damen Ave.,
Chicago 9, Ill.
(47-sios ir Damen kampas)
Prima: 6-9 v. v.;
šeštad. 10 v. r. — 6 v. v.;
trečiad. tik susitarus. Tel. YA 7-7381

Pro mano akinius

Tai tik kalėdinis sapnas...

— Kalėdos... Šielos ramybės šventės...
— Ramybė geros valios žmo-nėms...

— Amerika... laimingi ir ta-vo glėbį patekę...
Retas įvykis — kalėdinės nuo-taikos apgaubtas užmigau giliu miegu. Nežinau, ar kalėdinės ramybės mintys, ar teisė ir ra-my, netrukdomą miegą Ameri-koje sukėlė prieš užmigant daug vaizdų. Kaip gera, koks gražus pasaulis, kokie taikingi žmonės, koks nuostabus kraštas Amerika, kaip idealiai čia gyve-na ir tvarkosi mano tautiečiai; kokia pasigėrėtina vienybė jų tarpe! Sapnas tai ar tikrovė?

Miglose išnyra New Yorko dangorėžių siluetai. Mano lai-vas praplaukia pro rūkose pa-skendusią Laisvės Statulą — šiaip taip žiūriu jos ranką su žiburiu. Jau artėjame prie kran-tinės.

— Čia tavo pažadėtoji žemė, čia tau teks kurtis, gyventi, džiaugtis, mylėti, kentėti, gal ir mirti — tarė mano palydovas, Vergilijus.

New Yorkas... Gyventojų kalyknė, mašinos, mašinos... Vergilijus mane vedžioja po miestą — štai garsioji Wall Street, štai vienišų vyrų gatvė Boveri, kiniečių kvartalas, o gal nori pažvelgti į pasaulį iš 102 aukšto Empire State pastato?

— Pakaks, Vergilijau, paro-dyk man, kaip gyvena mano tautiečiai — kaip jie kuriasi naujoje žemėje, kokie rūpesčiai juos kankina.

Ir iš tikrųjų, vaizdas, kurį man atidengė Vergilijus, buvo daugiau kaip nuostabus. Tai, pa-sakysčiau, džiaugsmo, optimizmo ir šviesių vilčių panorama, visu savo blizgesiu atsiskleidusi prieš mano akis. Dieve, kaip laimin-gas esu čia patekęs! Tik dabar supratau, kaip giliai mano tau-tiečiai yra įsisąmoneję savo mi-siją tremtyje ir kaip tiksliai jie ją vykdo.

— Nori pamatyti savo tau-tiečių džiaugsmus ir rūpesčius? Jų ryžtą ir palaimą, bet ne pra-keikimą? Tad pažvelk, stebėk ir stebėkis —

Vienu akimirksniu atsidūrė-me Amerikos platumose. Pro

akis praslinko Brooklynas, Bos-tonas, Clevelandas, Chicago, De-troitais ir net Ram. Vandenyno pakraščiai bei Texaso dykumos ir Dakotos pūgos. Visur matau lietuvių, visur jie dirba, rūpi-nasi tautos ir savo tautiečių reikalais, sielojasi Europoje li-kusiais, nepamiršta ir dolerį tiksliai kulti...

Negaliu tikėti, bet faktas — bendruomenės organizacija jau veikia seniai. Koks džiuginantis vaizdas — mano tautiečiai visur gyvai dalyvauja savo susirinki-muose, stato ir plečia tautos na-mus — ramoves, šimtais tūk-santčių moka solidarumo mokes-čius, plačiai šelpia Europoje li-kusius... Jokių partinių, sro-vinių ambicijų. Bendruomenės centre ranka ranson dirba vi-sokiausiu pažirū tautiečiai.

Švietimas, mokyklos, bažny-čios atstovai? Kaip suklydau, dar laive baimindamas dėl pa-vojų mūsų švietimo, auklėjimo reikalams Amerikoje. Lietuvių kalba ir kiti dalykai plačiai dė-sdomi parapijų mokyklose, kvie-čiami patyrę mokytojai, bažny-čios žmonės savo veiklą para-pinėse mokyklose, pamoksluose gražiai prisideda prie lietuviš-ko stiprinimo — tai jau ne priešaušrio gaidynės dvasininkai, kuriems terūpėjo slopinti lietu-viškumą ir skiepyti lenkiškoji dvasia.

Jei mokyklos, bažnyčia tiek prisideda prie jaunimo auklėji-mo, kokia didelė našta nuopula nuo tėvų ar pedagogų pečių! Jie daugiau gali atsidėti kitiems reikalams — juk vaikai ir brė-siantis jaunimas auga tikrai svei-koje atmosferoje. Jie auga svei-ki, gatvės atmosferos nesužaloti, mandagūs, nepasisavinę neigia-mosios išorinės "kultūros" bruo-žų, net su panika stebį bekram-tančius gumą. Ką jau bekalbėti apie gražią lietuvių kalbą jų lūpose ir gabumus mokyti su-mišiai. Džiaukis, tėvyne, sulau-kusi tikrai gražaus atžalyno!

Kokie vaikai, tokie ir tėvai. Atrodė, kad juos į Ameriką pa-klivusius pagonis materialinių gėrybių karštinė, bet kur tau. Niekas jų nesivaiko dolerio ar geriau apmokamų darbų, nes ži-mo, kuo tai kvepia sveikatai. Visi

V. ALSEIKA

dirba pagal išgales ir jei sutau-po centą, tai tik ateities grįži-mui į tėvynę ar "juodos dienos" atvejams. Nusiperka ir namų, mašinų, kitų patogumų, bet tik gyvo reikalo verčiami. Visą lai-svą laiką jie praleidžia besitobu-lindami dvasiškai, besirūpindami savo vaikų sveikata ir jų tau-tinui nugarkauliu, besimokyda-mi vietinės kalbos, bedirbdami organizacijose. Ir nebandyd-rumsti to gyvenimo savo išsi-šokimais — tokiu atveju iš savo kolonijos jautrosios sielos pirmi-noko neabejotinai susilauks rūstaus papeikimo tikro kalti-namojo akto formoje...

Kultūrinis gyvenimas tik čia, laisvajame krašte, sužydėjo vi-sais savo vešliaisiais žiedais. Ir kaip jam neždėti, kai niekas netrukdo, kai viskas priklauso nuo gerosios valios. Kultūros Fondas, įsiliejęs į Bendruomenę, griebėsi, pagaliau, tikrosios sa-vo paskirties. Iš surinktų lėšų jau remiamos dailės parodos, skiriamos stipendijos meninin-ko neabejotinai susilauks rūstaus papeikimo tikro kalti-namojo akto formoje...

Ir vėl mečiau, palydovo ragi-namas, žvilgsnį — ši kartą į se-nuosius ateivius lietuvių. Jie mus gražiai pasitikę, pavaišinę, padėję kurdintis ir vėliau į mus žvelgia kaip į daug patyrusius savo brolius. Jie pripažįsta, kad ateiviai greičiau gali įžvelgti naujojo gyvenimo reikšnius ir stebėtys, jei šie tvirtintų, esą, čia geriausia... Santykiai vis gerėja, vis darosi nuosiirdesni. Amerikiečiai? Jie savo spaudoje nuolat ir nuolat tremtinius kelia ir juos, tuos 300 tūkst., vertina kaip elementą, kuris su-gėbęs atnešti daug naudos kraš-tui. Net ir Hollywoode, žiūrėk, lietuvaitė Pauliūtė jau pagarsė-jo kaip "Lithuanian star..."

— Vergilijau, koks šiltas džiaugsmo, pasitenkinimo jaus-mas yra mane apėmęs! Kaip aš esu dėkingas už šių puikių vaiz-dų atskleidimą. Kaip mane ste-bina tas mano tautiečių sugebė-jimas tvarkytis, gyventi vienin-gai, nesivaikyti partinių ambi-cijų. Beje, tur būt, ir mūsų vy-riausioji valdžia jau patraukia to-ji spauda — nerasi joje srovinių rietenų ar asmens ambicijų po-lemikų, bet tik nuosirdų, atvirą,

tautos reikalais susisieliojusį žo-dį.

Vis daugiau atsiranda patalpų vaidinimams, susirinkimams, pa-skaitoms. Esamos griauamos, nes nebesutalpina tautiečių. Iš miesto į miestą važinėja lietu-viškasis Amerikos lietuvių teat-ras ir vėl, lyg Kaune — Vilniuje skardi iš scenos Henrikų Ka-činsko talentas. Ar būtų galima prileisti, kad mūsų scenos dar-bininkai įieškotų darbo kitur, pav. rusų emigrantų tarpe? Ne, mes tikrai įvertiname savus me-nininkus ir sugebame panaudoti jų talentus. Štai kad ir visa eilė dainininkų, kuriais savo metu didžiavomės prieš Europą. Mūsų organizacijos visiems jiems su-darė sąlygas tobulėti, reikšti savo srity, vykdyti užsienius. Ne-nuostabu, kad ir Chicago su sa-vo 100 tūkstančių lietuvių jau sugeba išlaikyti savo lietuvišką operą ir ji jau aplankė Detroitą su Clevelandu.

— Darželis tikrai gražus, Ver-gilijau — tariu savo palydovui — bet ar visur tokios gražios gė-lės? Ar nėra jame ir erškėto-zių? Ar mano tautiečių santy-kiai su senaisiais ateiviais, ar amerikiečių pažiūros ir naujo-sius emigrantus taip pat tokios šviesios ir be jokių nuosėdų?

Ir vėl mečiau, palydovo ragi-namas, žvilgsnį — ši kartą į se-nuosius ateivius lietuvių. Jie mus gražiai pasitikę, pavaišinę, padėję kurdintis ir vėliau į mus žvelgia kaip į daug patyrusius savo brolius. Jie pripažįsta, kad ateiviai greičiau gali įžvelgti naujojo gyvenimo reikšnius ir stebėtys, jei šie tvirtintų, esą, čia geriausia... Santykiai vis gerėja, vis darosi nuosiirdesni.

Amerikiečiai? Jie savo spaudoje nuolat ir nuolat tremtinius kelia ir juos, tuos 300 tūkst., vertina kaip elementą, kuris su-gėbęs atnešti daug naudos kraš-tui. Net ir Hollywoode, žiūrėk, lietuvaitė Pauliūtė jau pagarsė-jo kaip "Lithuanian star..."

— Vergilijau, koks šiltas džiaugsmo, pasitenkinimo jaus-mas yra mane apėmęs! Kaip aš esu dėkingas už šių puikių vaiz-dų atskleidimą. Kaip mane ste-bina tas mano tautiečių sugebė-jimas tvarkytis, gyventi vienin-gai, nesivaikyti partinių ambi-cijų. Beje, tur būt, ir mūsų vy-riausioji valdžia jau patraukia to-ji spauda — nerasi joje srovinių rietenų ar asmens ambicijų po-lemikų, bet tik nuosirdų, atvirą,

giau su mūsų veiksniais New Yorke. Išgirdau neaiškius žo-džius — Tamsta informacijų? Kurios esi partijos? Ar turi par-tijos pavedimą? Be partijos nieko nelaimėsi... Su Vokietija, Pfullingenu, susikalbėti nepavy-ko — kažin kokie traškėjimai, bildesys, lyg popierių šlamėji-mas, lyg kumščiu daužymas į stalą...

Triukšmui nesiliaujant, pasi-jutau beriedas į bedugnę. Akys sumirgėjo Dantės "Pragaro" įrašas "Praraskite viltį visi, ku-rie čia įeinate..." Kažin kas čiuptelėjo už pažastų ir spėjo paklausti — na, o partija? PAR-TIJA? Ir vėl smukau žemyn ir kažkas sučiurkė, suzvimbe, pra-dėjo kpatyti ligi gilumos...

Atsibudau. Čirškė žadintuvas ir buvo jau šešios. Akis pra-krapštęs šokau iš lovos ir ėmiau rengtis į darbą, rengtis į niurią tikrovę...

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

BRUDER'S

DAIRY CENTER

Dairy Specialists

GREETINGS

To Our Patrons and Friends

Reit's Automotive Supply Co., Inc.

2001 Clark Ave. CH 1-5425

Service Parts Co.

Complete Line of Replacement Parts for Cars and Trucks. Au-tomotive Machine Shop Service 1452 W. 25th St. CH 1-5425

NUOLAUŽOS

NELE MAZALAITĖ

Žmogus stovi prie lango ir prieš akis žemai guli purvynas, ir augštai kabo pilkuma, tokia pat dumblina, kaip žemės dirvos. O tolumoje niūkso miškas.

— Koks čia miškas, — piktai sako žmogus sau, — jis net iš toli neatrodo tamsus, jis yra kaip laukuose susmaig-styti kartuvių stulpai. Rado mišką. Ir visa šita aplinkui skaitosi žiema? Tik-tai vokiečiui to ir tegali užtekti.

Žmogus atsidūsta, jis nori nusi-gręžti nuo lango ir imti ką nors dirbti, tačiau jis negali pasijudinti — nykuma laiko jį pririštą prie šitos vietos, prie šito murzino regėjimo, jam atrodo, kad jis niekuomet negalės pasitraukti iš čia, kad taip praeis visas gyvenimas.

— Kaip bėga laikas — sako žmo-gus garsiai, žiūrėdamas į laikrodį, bet jis žino, kad mano, apie kitą laiką, — ir kartoja: — kaip jis bėga. Tarsi katinas su septynių mylių batais, — galvoja žmogus, — greitai ir negirdimai, jis nusineša jaunystę, gamtą, šalis. Ir is-toriją. Ir valstybes. Kaip vėjo malūnas suka jis viską — ant vieno sparno iš-kelia ramų gyvenimą, ant kito pakabi-na karą, ir viską sumala. Ir jis iškelia tave ir sustoja: negali nultipti nei pa-

sitraukti, tiktai laukti — tokia yra emigracija. — Emigracija? — niurzgia žmogus, argi mes esame emigrantai? Ištrėmimas, sakau jums!

— Antras — sako jis paskui, tary-tum priekaišta, tačiau tuojaus galvoja: — ne, nepavadinai visiškai ištrėmimu, tą pirmąjį, jeigu mokiais svetur, nors ir buvai ten užlenktas. Ne, aną kartą buvo kitaip, nes tas, kuris nėra gėręs iš laisvės šaltinio, nėra ir supratęs, ką reiškia matyti jį išdžiūvusį. Ir anas karas, tas, kurį vadino didžiuoju, ir kuris dabar atrodo toks mažas — buvo geras: juk jo trenksmai suardė mū-rus, kuriais mes buvome aptverti.

— Taip, mano žmogus, — geras karas, jau tada mes pradėjome žinoti, kad prievarta kafiaudami už svetimus, mes pradadame kovoti už save. — Ir staiga nusišypso: — o juk buvo ir gra-zių dienų anais baisiais metais. Buvo jaunystė ir toks draugas, toks iš sve-timųjų savas, vienintelis iš visų kari-ninkų. Artėjo Kalėdos, jie buvo Kar-patuose, Vengrijos pasienyje ir drau-gas pasakė:

— "Gavau gero vyno bonką, paža-dėk, kad išgersi su manim".

O po poros dienų draugas vėl sako:

— "Velnias čia prikišo savo nagus: turiu nešti tarnybą sargybos lizde — ačiū už malonę. Tris paras. Vienas. Kaip aitvaras laksiu savo gerąjį vyną Kalėdų rytą".

— "Savo pažado aš neatsiėmiau", — sako jis draugui, ir —

Kūčių vakarą stovi jis Karpatų papėdėje. Temsta, ir takas nyksta, vi-siškai nėra, galima sakyti, — kartas nuo karto prakasdamas lazda sniegą nuo užmaskuotų telefono laidų, jis orientuojasi reikiama kelią, kojos sly-dinėja, yra sunku kopti. — "Jeigu šitas kelias vestų namo, į Lietuvą — tur būt užskrisčiau" — sako jis ir sustoja. Na-mai. Tenai jau renkasi namiškiai ir ne-trukus sės už stalo, visi pasimels, pa-giedos ir tyliai galvos apie jį, fronte, nežinia ar begyva šią valandą, visi žiū-rės į vietą, kuri priklausė jam, kame jis bebūtų. — Jis sukanda dantis ir apsižvalgo: žemai iš tamsių pastatų matyti žiburiai, jie atrodo, kaip fakelai įsmeigti į juodą arimą, aukštai baltuo-ja suotemyje viršūnės, tarsi didelė bal-ta meška ant juodo kilimo. — Ir viskas yra svetima.

Pusę dvylikos jis susilenkęs įlenda į sargybos būdelę ir sušunka...

— "Tik pasakyk, kad tu išgėrei mano dalį!"

Kaip vaikas, kaip sentimentali mergaitė susijaudina draugas, apka-bina ir bučiuoja jį. Ir skubiai ruošia vašes: ant medinės šovinių dėžės klo-

jama nosinė, eglės šaka guli ant jos, duonos, mėsos gabalas ir deganti žva-kė. Ir bonka vyno, seno, gero, vengriš-ko vyno.

Trys kareiviai išeina aplankyti kai-myninį sargybos postą, ir jie lieka vie-ni — du jauni karininkai, prie Kūčių stalo. Sėdėti bjauriai nepatogu, ne-aiškioje šviesoje žiūrėdamas į apžėlusį draugo veidą, jis galvoja, kad jie sle-piasi nuo kažko vagių landynėje — ta-čiau yra nuostabiai gera. Jie valgo tik-tai duoną, ir ji yra nebūtai skani, ir kvepia eglės šaka ir žvakės degimas, ir nuvarvėję ant nosinės vyno lašai dvel-kia sirpstanciom vynuogėm. O per gys-las plaukia jis — senas vengriškas vy-nas, kilnus vynas, jis išstipina šitas žiaurias Karpatų uolas, ir vėl gyven-i žydinčiame slėnyje, tiki į meilę ir vis-ką gerą.

Netrukus vynas, pasirodo, yra baigtas, bonka tuščia, žvakė persišvie-čia per ją, jie pasėdi dar plepėdami — malonus girtumas gula ant liežuvi-o, o paskui išeina laukan. Yra tiek daug žvaigždžių, jog stebi nebe jas, o tik retą sklypelį dangaus mėlynumo — gi ant vienos keteros pasirodo vėlybas mėnuo — jis ką tik užtekėjo ir yra raudonas.

— "Žiūrėk, mėnuo kaip pūslė, pri-pilta vyno", — sako jis, ir draugas sa-ko:

— "Taip, tačiau, kaip jį nuimti?" Jie abu juokiasi, ir susijuokia ai-das, minkštas, nugarimzdamas į sniegą.

Bet pamažu juos apleidžia šitas budrus linksnumas, kuris buvo apėmęs išėjus į šaltį — jie jaučia, kad nei juo-kas nei raudojimas neleistini šioje vie-toje, šitame laike. Jie tyli ir žiūri — nereikia žvalgytis nei atsigręžti, tik-tai stovi ir matai: ir viršuje, ir po ko-jomis, ir iš visų šonų yra didybė, ji apkurta labiau už švio trenksmą, ji gąsdina daugiau negu mirtis, joje jau-tiesi pranykęs ir negali kovoti su ja. — Kai jie pasižiūri į vienas kitą — abu mato antrojo išblyškusių veidą, ir drau-gas prataria tyliai, prikimusiu balsu:

— "Eime vidun".

Tenai iš lėto į juos sugrįžta šilimos ir paprasto gyvenimo jausmas, ir nak-tis praeina jaukiai besikalbant.

— Tekla saulė kai jis leidžiasi atgal, ir ji yra raudona, kai pasikeila ties viršūne — ji raudona, kaip skaistus jaunus skruostas, ir ji padaro kalnus, žemę, sniegą ir žmones tokius, jog no-ri dainuoti iš džiaugsmo.

— Šitaip Dievas viską sveria pu-siau, — sako žmogus ir krūptelėja: prieš akis klojasi lyguma, pritvinusi vandens, drėgmė lenda pro namų sto-gus ir į žmonių nuotaiką, ir nors yra prisiartinusios Kalėdos, nėra nei ka-snelio sniego.

— Jeigu šitą svetimą nemaloniją žemę užklotų sniegas, gal būt, namai atrodytų arčiau? — sako jis, ir jį api-ma liūdnos, pavargusios mintys. — O, toji nyki Vokietijos šiaurės žemė, nuo-

SIMTANUOSIMTINIS LIETUVIS

Jonas Pakrantis Amerikoje

Vyt. Alantas

Jonas Pakrantis skaito paskaitą apie Mindaugą

Baigiantis Lietuvos krikšto sukaktuvių metams, vietinė Perkūno Garbintojų draugija pakvietė Joną Pakrantį papasakoti jiems ką nors apie Mindaugą. Draugijos pavadinimas ji sudomino, ir jis ilgai negalvodamas paskaitą skaityti sutiko, nors, kaip paskum pasirodė, tie "garbintojai" nieko bendra su senuoju aiškiu tikėjimu neturėjo ir aplamai nieko nenusimanė apie tuos dalykus. Kodėl jie pasivadino "Perkūno Garbintojais" jam nepavyko išaiškinti, nes ir patys draugijos nariai apie tai nieko negalėjo pasakyti. Greičiausiai jie pasivadino tokiu skambiu vardu lygiai dėl tos pačios priežasties, kaip kad Joniškėčiai pasivadino Joniškėčių Klubu, mažiekiečiai — Mažiekiečių Draugija ir t.t. Pagaliau, tai buvo antraeilis dalykas. Pakrantis, gavęs pakvietimą, pagalvojo, kad geram lietuviui nuo visuomeninio bei kultūrinio darbo atsiskaityti būtų tiesiog gėda ir todėl numatytą dieną nuvyko į Draugijos patalpą skaityti savo paskaitos.

Kukloje Draugijos patalpėlėje susirinko — Pakrantis su skaitė 17 Perkūno garbintojų. Visi klausytojai buvo senyvo amžiaus, klausėsi paskaitos atsidėję, nors vienas kitas į paskaitos pabaigą ir užsnūdė, bet tai nieko... Žodžiu, viskas praejo sklandžiai ir tiek paskaitininkas tiek klausytojai buvo patenkinti. Draugijos pirmininkas jam padėkojo, kviesdamas savo draugus paploti "mūsų išmokslintam svečiui". Su ramia sąžine Jonas Pakrantis grįžo namo ir kitą dieną beveik apie savo paskaitą pamiršo.

Tačiau jos nepamiršo... Kas nepamiršo Pakrantis net nemokėjo tų žmonių ir apibūdinti. Jis nieku būdu negalėjo įsivaizduoti, kad jo klausytojų tarpe būtų galėję būti "korespondentų". Jam atrodė, kad tie visi pagyvenę vyrai negalėjo domėtis bet kokių korespondencijų rašymu,

bet kas žino? Gana to, kad po keleto dienų viename kairiosios srovės laikraštyje Pakrantis rado tokią "korespondenciją":

Mūsų mieste jau 30 metų sėkmingai veikianti Perkūno Garbintojų Draugija andai suruošė paskaitą savo nariams apie Mindaugą krikštą. Paskaitą skaitė tremtinys, labai gerai žinomas smetoninės Lietuvos fašistas, Jonas Pakrantis. Be to, iš jo vadinamos paskaitos paaiškėjo, kad jis ne tik fašistas, bet ir klerikalizmo aršus gynėjas bei garbintojas. Mindaugą jis padarė kažką kokią apaštala, beveik šventąjį. Klausantis jo plepalų, atrodė, kad klausaisi ne rimto paskaitininko, o kamendorelio, kuris moko davatkėles kaip atverti vartus "ing viečastį". Tegul jis nemano, kad mes čia tokie mulkiai, kuriuos gali vedžioti už nosies visokie subankrotavę fašistėliai. Mes norime išgirsti rimtą žodį, o pasakėlių klausytis mums pervėlai: pakankamai jų prisiklausėme iš savo bobučių. Mums visai aišku, kad Mindaugas savo širdyje niekados nebuvo tikras katalikas, kad jis krikštą buvo priėmęs tik iš politikos, kad jis tikėjimo pančius nubloškė ligi tik praėjo reikalas ir kad jis mirė kaip geras stabmeldys. Tad nėra jau čia ko taip kelti krikšto nuopelnų ir nėra čia ko mums taip piršti vadina. Mums katalikybės, nes tas tamsybių tikėjimas atnešė Lietuvai žymiai daugiau žalos, kaip kad naudos....

Pakrantis skaitė ir netikėjo savo akimis. "Korespondentas" supylė į tas eilutes visą savo pagiežą, kuri, matyt, nebetilpo jo mažutėje širdelėje. Kodėl, už ką, Pakrantčiui buvo didelė mislė. Nebūtų galima pasakyti, kad tai "korespondencija" būtų Pakrantį įleidusi ar užgavusi, bet jo krūtinę užgulė koks kokuks mas. Negalima gi įsivaizduoti, kaip koks pusgalvis pagriebia dumblo sauja ir apdrebia tavo drabužį; tau dėl to tik nesmagu ir tu norėtum pamurdyti tą nepraustą burną po tą patį dumblynėlį, kuriuo jis kitus drabsto, kad pats pajustų jo skonį. O gal jis to

skonio nebepajustų, nes pats visą laiką besiknaisiodamas po šiukšlynus greičiausiai bus jau seniai praradęs bet kokio padarumo bei džentelmeniškumo skonį...

Kitą dieną Pakrantis gavo dešimtosios pakraipos laikraštį, kur apie jo paskaitą buvo taip parašyta:

Mūsų mieste seniai gyvuoja kažkin kokia Perkūno Garbintojų Draugijėlė, kurios visas veikimas tik tuo ir tepasireiškia, kad kada negada ji suruošia kokią paskaitėlę ar šiaip kokią parengimą. Šiomis dienomis ji suruošė paskaitą apie Lietuvos krikštą. Paskaitą skaitė visuomenės "veikėjas" Jonas Pakrantis, kuris Lietuvoje, kiek mums žinoma, buvo didelis smetoninio režimo rėmėjas. Jo paskaita, gal būt, ir būtų buvusi nebloga, jei jis nebūtų vienašališkai nukalbėjęs apie Mindaugą asmenį. Jis jį padarė kažin kokią stabmeldį "apaštala", aiškių tikėjimo karštą gynėją ir t.t., nors iš tikrųjų jis buvo tikras krikščionis ir geras katalikas, pagaliau, juk jis dėl krikščioniško tikėjimo ir žuvo. Perkūno Garbintojų draugija žinojo ką pakviesti paskaitininku. Pakrantis yra ne mažesnis Perkūno garbintojas, kaip ir patys Draugijos nariai. Jie nemato, kad Lietuva jau 700 metų yra įsijungusi į krikščionišką pasaulį ir užmiršta, kad svaikiškimai apie stabmeldybę yra vaikų darbas. Mindaugas yra krikščioniškos katalikiškos minties pradininkas mūsų istorijos didžiajame posūkyje ir tik kaip apie tokį mes galime kalbėti ir daryti išvadą. Daryti iš jo stabmeldybės šulį yra nemiršta ir neteisinga. Taip darydamas Pakrantis tik iškraipo istorinius faktus ir klaidina visuomenę. Ir bendrai mums atrodo, kad apie istorijos dalykus teturėtų kalbėti tik istorikai: visuomenės "veikėjas" galėtų pasitrinkti sau artimesnės temas, kurias nagrinėdami neprikalbtų tokių absurdo...

Jonas Pakrantis vėmė kvatotis net nebaigęs skaityti "korespondencijos". Du "korespondentai" dveji akiniai! Bet kaip gal

ja jis kaltai, — ką matėme kai galėjome matyti, palyginus su tuo, ką įžvelgtume kai nebegalime: tarytum mūsų batus netyčia įkrito paparčio žiedas ir atvėrė nuostabius regėjimus.

Stai, įeini į sodą, ir tą jauną, savo sodą — ir matai, kad jis yra gyvas ir kenčia, kaip žmogus, ir kenčia ne tik tai speigą. Ir stovi tarp tų medžių, klausaisi ir žiūri, ir toliau nebeišdrįsti eiti, — pagalvokite, net mintis neturi drąsos prieiti savo namų tvartus ir pasižiūrėti gyvulių. — Ne, — šaukia mintis, — nereikia: tu tik prisimink, kaip švelnia ranka esi glostęs ėriuką ir karvę, kaip tavo žmonai pašaukus rinkdavosi visi į šeiminiškės balsą ir tavo sūnus didelę draugo meilę brangino juodberį. Nereikia nė įsitikinti kas yra atsitikę su jais visais, tegu mūsų atmintyje jie tebestovi kiekvienas toje vietoje, kurioje juos palikome.

Ir kaip dabar tu įėjum į namus? Jie buvo pašventinti nuostabiais išgyvenimais — meilė dėjo jiems pamatus ir klogo stogą, kilni šeimos dvasia neužmigdavo naktį nei nustodavo dieną juos saugojusi ir kiekvienas įjėg ten jautė pagarbą. Argi ne čia gimė tavo kūdikiai, ir jų vaikikiškos ašaros yra išbarstytos visur, o jų juoko yra dar daugiau.

Laisvi ir pilna sauja šeiminių rankos dalinosi savo geru su neturinčiais, ir joks elgeta nėra išjęs iš ten nesusėlptas. O taipgi lankydavosi link-

veidas nušvinta ir jo akys šypsosi, jis vadovaujama ir plačiai mostelėja ranka. — Su ta sauja žmonių reikėjo ir siausti iš šono, reikėjo ir pulti. Ir kiek tebuvo tos artilerijos. Dieve, kokioms puikios buvo tos dienos, kai mes patys galėjome išvaryti savo priešus, patys — savi kareiviai. O viršila Mažutis?

— Kur gi tu esi dabar, mano viršila? — sako jis, ir ateina jo paties balsas iš už metų metų!

— "Viskas tvarkoj, viršila? Nak-vynės yra?"

Stambus žemaitis juokiasi, tarytum žvendamas, ir baubia atsakymą: — "Tvarkoj, tamsta vade: tokioj daržinėj prezidentas gali miegoti".

— "Arkliams pašaras geras?"

— "Merga po vaiko galėtų būti", — rimtu veidu kalba viršila, jis fanatiškai rūpinasi kareiviais ir dar labiau arkliais — gražiai turėjo atrodyti jo juodžiai ar berieji, kai grįžo namo ir įsitaisė savanorio sklype.

Ir staiga žmogų suima keistas skausmas: — O kas gi dabar važinėja manaisiais? — sako jis, ir tarytum tais žirgais užkinkytos lekia mintys — tiesiai į namus, puola šuoliais šimtus kilometrų, tūkstantį ir daugiau, ir štai jau darda tiltas per širvintą. Šnera upė — ne, pirmiau niekuomet nebuvo įsiklausęs, kad vanduo gali kalbėti, ir kiek daug paukščių gyveno pakrantės krūmuose — to anksčiau nebuvo regėjęs. — Ką mes matėme tada, — galvo-

Sesės ir broliai, negaišuokime!

DĖL MOKYKLOS BROOKLYNE

Kažkoks P. N. bandė atsakyti V. Klevo straipsnį "Mėtymasis į šalis" (Vienybė, nr. 47), tačiau jis pakalbėjo ne į temą. Tikrai pareiškė panegiriką dėl klebono ankstybesnių nuopelnų, kurie tuo tarpu iki šiol nebuvo liečiami.

Be jau suminėto V. Klevo faktų, reikia pabrėžti, kad nei delegacija, nei atskiri tėvai ir apskritai lietuvių besisielojantieji nenori reformos — įmanomos per vieną dieną atlikti ir kantariai jau penktas mėnuo laukia. Ir niekas, manau, nebūtų išjęs į spaudą, jei viskas eitų palankia prasme be incidentų, jei pats klebonas būtų laikęsis duotojo žodžio, nedvejodęs ir nuosirdžiai skaitęsis su tėvų pageidavimais.

Gerai žinoma, kad klebonas spalio 20 d. atvykusiai delegacijai buvo beatsakas neigiamai ir tik po dviejų valandų trukusio įrodinėjimo grįžo prie ankstybesnio pažado: "...dėsiu pastangų", tačiau susidaręs netikrumas išnyks tik tada, kai lituanistika kurią nors dieną bus įvesta, jei tai sulauksim.

lima iš to paties dalyko padaryti dvi griežtai priešingas išvadas, Pakrantis, pripratęs galvoti logiškai, irgi negalėjo suprasti. Jam dingtelėjo į galvą, kad "korespondentai" rašo arba pagal gautas iš redakcijų griežtas instrukcijas arba jų smegenys jau taip persigėrusios tam tikromis spalvomis, kad jokių kitų spalvų jie nebeįstengia įžiūrėti. Jam staiga tų žmonių pagailo: juk, tur būt, labai nebeįdomu gyventi matant tik vieną spalvą! Bet gal tie žmonės panašūs ir pelėdas, kurios tik tamsą mėgsta?...

Išgirdusi vyrą juokiantis įėjo iš kito kambario Birutė ir paklausė kas jį taip pralinksmino. — Skaityk, — jis padavė jai abu laikraščius.

Birutė atsidėjusi perskaitė abi "korespondencijas" ir rimtai tarė:

— Mano nuomone, iš tokių dalykų reikėtų verkti, o nesi juokti: juk tai nebepagydomi ligonys...

Be to, delegacija davė pavyzdžių, kaip tas kliūtis nugalėti (iš patyrimo, okupacijose bei tremtyje) jau pokalbio metu ir išsiaiškinta, kad nei kitataučiai, nei lietuviai tokiu atveju vieni kitiems netrukdyt. Tai nebe pirmena ir Amerikoje. Nagi pagaliau žmogus aplinkybės nugalė, bet ne aplinkybės žmogų.

Taipgi žinoma, kad klebonas tuo tarpu nori užsistatyti tais vykstanciais lituanistikos kursais, vadinas, tuo, kad nemokamai parapiečiai gauna patalpas ir ta proga priminti, kam čia dar ir su lituanistika prapinė mokykloje prasidėti. Tokia klebono nuomonė buvo iki spalio 20 dien. Ir ar ji nepasikeitusi — lauksime paties klebono įrodymų, ne žodžiais, bet darbais.

Kalbant apie pastogę parapies mokykloje, tektų ir tūlam P. N. apgailestauti, jei su teisybė jis nori gyventi, kad ką jau kalbėti apie pasauliečius, jei šioje parapijoje nebuvo prieglaudų mūsų žymiam kunigų seminarijos profesorui — kanauninkui, (kuris giliai religinio tautinio atspalvio pamokslais ramindavo tremtinus) — jis turėjo išsinešdinti. Ar nėra skaudu tai žinoti tremtinims!

Kad tremtiniai dar tebeturi savo širdyse dvasinio stiprumo, kurį išreiškia "Marija, Marija" bei kitomis religinėmis praktikomis — tai jų atsisėdinis turtas iš laisvosios Lietuvos parapijų. Ir čia to turto nenori prarasti.

Tūlas P. N. (žiūr. Vienybė nr. 48) gal ir nežino krepdimasis "Kantrybės, broliai naujakuriai", kad lituanistikos įvedimu yra susirūpinę ir senieji Amerikos lietuviai, su kuriais tuo reikalu pradininkai jau yra suėję į kontaktą; būdingas senųjų lietuvių pareiškimas: "Mūsų vaikai kalbėjo lietuviškai šeimoje, bet kai tik pradėjo eiti į mokyklą ir mokiniams skiriamas pamaldos, kur kažkodėl nei lietuviškų giesmių, nei lietuviško pamokslų nebuvo, tuojau metė savąją kalbą".

Kai dėl minimo patriotizmo, tai geriau atidėti kalbą geresnei progai, nes dabar reikalas eina apie bendrą lietuvių išlaikymo darbą, nematuojant patriotizmo nei senųjų, nei naujų-

jų, nes tai labai opus reikalas. Kantrybės niekam netruksta, tačiau negalima atsiduoti akiai laukimo politikai, vis negaunant aiškių garantijų. Juk senieji lietuviai yra išlaukę 40-50 metų ir šandien jų kantraus laukimo vaisiai aiškūs — žymi dalis jaunimo nusisuko nuo mūsų visuomenės. Tuo tarpu naujakuriai, kiek rodo kelerių metų praktika, kai kur linkę nutautėti kone dešimčių kartų greičiau...

Taipgi visų vadovaujančiųjų ir gilių patriotų pareiga ne lūkučiuoti, bet išvien stoti į lietuviškojo švietimo darbą. Juk Amerikos lietuvių tikrasis mūsų atsikvietimo tikslas — atšviežinti lietuvių, kuri, seniesiems veteranams einant į kapus, gėsta. Štai ir ateina švieži darbininkai į tą patį darbą.

Viktoras Vaičėnas

ROCHESTERY KARO INVALIDAMS SURINKTA \$132

Kariuomenės šventės minėjimą Rochester'je suruošė A.L. S. "Ramovės" skyrius. (XI. 25 d., sekmadienį).

Šv. Jurgio bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos už žuvusius ir mirusius karius ir partizanus.

Vakare parapijos salėje įvyko minėjimas. Buvo išklausa buv. Lietuvos Kariuomenės Vado gen. S. Raštikio paskaita apie mūsų kariuomenę. Po to sekė meninė dalis, kurioje pasirodė vyrų sekstetas, vadovaujamas muz. P. Armono, akordeonistas V. Jankus pagrojo keletą maršų. Eilėraščių pajavirino programa R. Vilūnaitė, S. Jankus ir B. Velminkas.

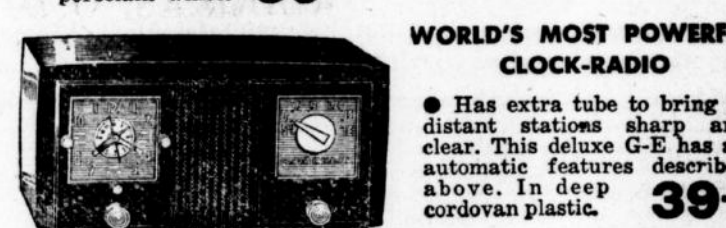
Kariuomenės šventės proga buvo nusiųstas sveikinimas gen. S. Raštikiui. Lietuvos Karo invalidams suaukota \$132.40.

P. S.

Wake up to music with the WORLD'S MOST USEFUL RADIO!

● Wakes you to sweet music. Turns applications on or off. Turns itself off after you go to sleep. Accurate General Electric clock tells time even in the dark. In Persian red, alabaster ivory, Congo brown, or porcelain white. 39.95

WORLD'S MOST POWERFUL CLOCK-RADIO

● Has extra tube to bring in distant stations sharp and clear. This deluxe G-E has all automatic features described above. In deep cordovan plastic. 39.95

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave. EX 1-0911

ga žemė, ją galėtų pagražinti nors sniegas — jis miškuose užaugina pasakas, iš šiaudinių stogų daro karalių karūnas, ir jo spalvos negali užtemdyti niekas.

— Niekas? — kažkas juokiasi, — kaipgi! — žmonės? Kaip ant baltos staltiesės puotos vyną, taip ramiai užlieja jie ir sniegą artimo krauju.

— Kraujas, — atsidūsta žmogus ir tvirtai sako: — Tačiau kartais tatau būtina — argi nusikaltimas nudažo sniegą ten, mano namuose, kur vyrai ginasi nuo milijonus kartų gausėsių plėšikų ir neretai įveikia juos?

Šitie vyrai. Nesitikėti iš niekur pagalbos, žinoti, kad jų vienintelis sąjungininkas žemėj yra tik jie patys, vienintelis, kas neišsigina jų, yra mirtis — žinoti, ir, vis dėlto, kovoti. Visada. Juk tokie pat buvo jų broliai, tėvai, ir, gal būt, kariaujančiuose miškuose slepiasi dar ir tie patys, kurie anais kūrimosi laikais neskačiavo, kokios jėgos gula ant jų — tiksliai laikėsi: mūsų žemė yra tiksliai mums, ir laisva žemė. — Ir jie ėjo per visas kautynes, per visus savo miestus, kurie buvo atsikovojami iš užgrobių, kas jie bebūtų, — jie ėjo — ir jis su jais.

Antroje gruodžio pusėje, nesiruošdami švęsti linksmų ilgų švenčių šilume užpekyje, prastai ginkluoti, menkai apsirengę, jie vadavo Radviliškį iš bermontininkų.

— Ech, jūs mano vyrai — žmogaus

veidas nušvinta ir jo akys šypsosi, jis vadovaujama ir plačiai mostelėja ranka. — Su ta sauja žmonių reikėjo ir siausti iš šono, reikėjo ir pulti. Ir kiek tebuvo tos artilerijos. Dieve, kokioms puikios buvo tos dienos, kai mes patys galėjome išvaryti savo priešus, patys — savi kareiviai. O viršila Mažutis?

— Kur gi tu esi dabar, mano viršila? — sako jis, ir ateina jo paties balsas iš už metų metų!

— "Viskas tvarkoj, viršila? Nak-vynės yra?"

Stambus žemaitis juokiasi, tarytum žvendamas, ir baubia atsakymą: — "Tvarkoj, tamsta vade: tokioj daržinėj prezidentas gali miegoti".

— "Arkliams pašaras geras?"

— "Merga po vaiko galėtų būti", — rimtu veidu kalba viršila, jis fanatiškai rūpinasi kareiviais ir dar labiau arkliais — gražiai turėjo atrodyti jo juodžiai ar berieji, kai grįžo namo ir įsitaisė savanorio sklype.

Ir staiga žmogų suima keistas skausmas: — O kas gi dabar važinėja manaisiais? — sako jis, ir tarytum tais žirgais užkinkytos lekia mintys — tiesiai į namus, puola šuoliais šimtus kilometrų, tūkstantį ir daugiau, ir štai jau darda tiltas per širvintą. Šnera upė — ne, pirmiau niekuomet nebuvo įsiklausęs, kad vanduo gali kalbėti, ir kiek daug paukščių gyveno pakrantės krūmuose — to anksčiau nebuvo regėjęs. — Ką mes matėme tada, — galvo-

mi geri žmonės, svečiai ir draugai — argi tu nori pamatyti kas dabar sėdi už tų stalų, kurie anuomet kėlė vaišių gausumą, visos sodybos derliaus grožį? Nori pasižiūrėti, kur kabo gražus klastingos lapės kailis, ir pilka vilko išnara, ir šerno iltys — tavo medžioklės pasididžiavimas?

— Ne, — sako garsiai žmogus, — nieko nenoriu žinoti, nenoriu! Ir negaliu sužinoti, stovėdamas čia, ir žiūrėdamas į vokišką daržą, trečią kartą išstremtas? — Trečią, — sako jis bevilkiškai, ir galvoja apie išvykusius visur, gyvenančius kaip patys išmano, ir galvoja apie trupinius, paliktus sulesti nežinomam laikui — jis galvoja apie dukterį — sergančią mergaitę, galvoja, kaip iš savo namų žmonės veža savo brangius ligonis svetur gydyti, ir kaip dabar neįsileidžia daugelio dėlei vieno sergančio, jis galvoja.

Ir staiga nusisuka nuo lango ir šaukia savo vyresnįjį:

— Išeinam pasidairyti, gal, vis dėlto, kas nors yra panašaus į Lietuvą? Koks nors debesis, ar ežia laukuose.

Už namo tiesiasi rugių laukai, ir kai jie žengia pro šalį, sūnus susimąsto:

— Klausyk, tėtė, kaip gi čia jaučiasi jauni želmenys? Namie jie miegodavo visą žiemą po sniegu tarsi pataluose, o čia — vos iškiša nosį, zuikis tuojau gali nurauti. O, — pašoka jis,

— žiūrėk, tėtė!

Per keletą žingsnių nuo jų sėdi sau zuikis, ir tėvo rankos sudreba, medžiotojo rankos.

— Ach, tu, proletare nelemtas, — sako jis, — net ir tu žinai, kad aš neturiu šautuvo.

O kai jie eina toliau, jie pamato kitą, ir dar vieną, ir dar vieną.

— To tai jau per daug, — sako tėvas, jis suka į namus ir barasi: — Be-gėdžiai! Viskas čia darosi atbulai, šitame netikusiam krašte: tikriausia kur nors koks užsilikęs baronas laksto kiuraras dienas nerasdamas net varnos taikiniui, o šitie pilkiai mums po smakru maivosi, žino, bjaurybės, kad namie į tokią smulkmeną ir akies nekrepdau-vau: baisus čia grobis zuikis!

Kai jie priejo vėl savo slenkstį, mažasis sūnus laukia jo, ima jo ranką ir traukia į vidų.

— Matai? Matai kokią eglutę at-sinešė iš miško? Toli reikėjo eiti, aš eigiulni atidaviau visą savo šokoladą, bet eglutė tokia, kaip namie, ar ne?

Tėvas žiūri ir paliečia pirštais: eglė, tikrai eglė. Jis perbraukia ranka per akis, kažkoks džiaugsmas skaudžiai paliečia širdį — tarytum atėjo pasveikinimas nuo širvintos krantų.

(Pabaiga)

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

NEGRŲ ISLAISVINIMO AKTAS

Nors prezidentas Abraomas Lincoln išleido negrų vergijos panaikinimo proklamaciją sausio 1, 1863, kongresas oficialiai vergijos panaikinimo įstatymą, kaip tryliką priedą prie konstitucijos, priėmė tik gruodžio 18, 1865 metais. Tada prezidentas Lincoln jau buvo nužudytas, ir jau buvo baigęs pietinių ir šiaurinių valstijų pilietinis karas, prasidėjęs liepos pradžioje 1863 metais. Karą laimėjo šiaurinės valstijos, kurios palaikė Lincoln'o politiką.

Lincoln buvo nušautas Washington, Ford teatre, laike valdinimo, balandžio 14, 1865 m. Jį nužudė vienas aktorius, Booth, kuris tą naktį raitas paspruko. Vėliau jis buvo sugautas ir pakartas.

Galima paminėti, kad negrai, sulaukę išlaisvinimo, kai jiems pasakė, kad gali pasirinkti kokią tik nori pavarde, ir kai jie sužinojo, kad gali vadintis net prezidentų pavardėmis, jie rinkosi ne tiek Lincoln, jų išlaisvintojo pavardę, kiek Washington, Adams, Jeffersono ir kitų ankstesnių pietinių valstijų piliiečių prezidentų pavardes. Ir šiandien negrų Washington Amerikoje yra daug daugiau negu baltųjų.

PAZVELGUS PRAEITIN

1889, gruodžio 22 — Jono Šliu-po sumanymu, Baltimorėje įvyko veikėjų suvažiavimas, kur buvo įkurta Lietuvių Mokslo Draugija Knygos Leisti.

1902, gruodžio 15 — Mirė žinomas rašytojas — poetas, Jonas Mačys — Kekštas, buvęs Vienybės Lietuvių redaktorius.

1915, gruodžio — Per visą metų tarimą suvienyti visus

tris Lietuvai gelbėti įkurtus Amerikos lietuvių fondus. Katalikai bandė visus įjungti į savo Tautos Tarybą, nesutikdami įsileisti po lygų skaičių atstovų iš tautininkų ir socialistų srovių. Pagaliau socialistai visai atsisakė dėtis, kad tautininkai ir katalikai juos nenustelbtų.

1918, gruodžio 15 — Katalikų spaudoje vėl pradėjo pulti tautininkus, aiškiai norėdama suardyti sudarytą bendrą Pildomąjį Komitetą, kuris veikė Lietuvos reikalais.

Gruodžio 1918 — Vajuje Lietuvos politikai, į tautininkų Lietuvos Nepriklausomybės Fondą suplaukė virš \$20,000.

1919, gruodžio 18, — Atvykus Lietuvos Finansinei Misijai, Jono Vileišio vadovaujamai, New York, įvyko veikėjų suvažiavimas. Įsteigta Lietuvos Laisvės Paskolai komitetas.

1920, gruodžio 15 — Kun. Jonas Žilius pranešė, kad Lietuvos šauliams vėl pasiūsta \$18,837 Amerikoje surinktų aukų.

1921, gruodžio 13 — Veikėjas A. Striupas padirbdino Lietuvos vėliavą ir paskyrė tai kolonijai, kuri surinks daugiausia aukų Lietuvos šauliams. Dar Jonui Vileišiui esant Amerikoje, šauliams surinkta \$70,878. Vėliavą laimėjo Newarko kolonija, surinkusi \$9,372.

Gruodžio 9, 1922 — Chicagoje įsteigta Lietuvių biznierių Chamber of Commerce. Pirmininkas — J. J. Elijošius, sekretorius — Hertmatavičius, išdėstė Lietuvos žydus P. Shiff.

1925, gruodžio 15 — Išvažiavo Lietuvos kun. S. Kiškis ir stud. A. Tilenis, surinkę ateitininkams \$12,000.

1925, gruodžio — Per ištisus metus ėjo atkaklios kovos su komunistais, kurie kėsinosi užgrobti SLA.

Ar pažįsti šį kraštą?

Jungtinių Valstybių miestai

Ar New Yorkas lygintinas su Paryžium?

(Išpūdžių vietoje)

New York City... didžiausias pasaulio didmiestis. Miestas, kuris šių dienų pasauly vaidina nepaprastai didelį vaidmenį ne tik ten susekamais nusikaltimais ar madų salonuose pagamintais moterų rūbais. Savo J.Tautų posėdžiais, kai jie vyksta šiame mieste — kolose, New Yorkas tampa ir politiniu pasaulio centru.

Pasaulio sostinė? Ligšiol ja buvo laikomas tik Paryžius ir ne tik dėl savo politinės reikšmės. Ar New Yorkas jau virto Paryžiaus pakaitalu? Ar pasididžiavimo verta prancūzų sostinė jau turėtų eiti į antrąjį planą? Ar amerikiečių didmiestis savo, kaip miesto ypatumais, bus nustūmęs į šešėlį Paryžių? Ar iš tikrųjų New Yorkas turėtų sudaryti Amerikos pasididžiavimo objektą? Štai visa eilė klausimų, su kuriais nejučiomis susidūrė autorius, neseniai apkanęs šį miestą. Jau šeštą kartą dvejų metų būvyje teko lankytis šiame dangorėžių mieste ir tik šį kartą įkyriai teko įsitiškinti atsakymo į augščiau patiktus klausimus.

Netenka abejojti, kad ypač po antrojo pasaulinio karo New Yorko reikšmė pasauly bus žymiai išaugusi. Į šį miestą vis dažniau žvelgia ne tik vakarų pasaulio gyventojai, bet jame vykstančius dalykus nuolat seka ir kraštai iš už geležinės uždangos. Ne tik politikos srityje, ne tik tais mėnesiais, kai čia posėdžiauja Jungtinės Tautos ir skęsta kalbų jūroje... Miestas yra viršes ir dideliu prieškomunistinės veiklos centru — ne kur kitur kaip New Yorke yra susibūrę visų komunistų pavergtų tautų egziliiniai centrai, tik iš šio miesto spinduliuoja į pasaulį radijo bangomis tų tautų pranešimai ir raginimai ištverti. New Yorke vyksta ir didžiausios Amerikoje manifestacijos prieš komunizmą ir šalia to pasireiškia ir sovietinių šalininkų bandymai labiau iškisti "taikos" propagandą. Pačioje miesto širdy, vos 3 minutes nuo Times Square, Stanley kine jūs galėsite netrukdomai žiūrėti naujas ir perdem propagandines sovietines filmas su nemažiau agitacinėmis kronikomis ir stebėtinai angliškai kalbančių žiūrovų plūjimais Stalinui pasirodžius ekrane...

Ne tik politika ir propaganda yra įsirežusi šio miesto veide. Šalia Paryžiaus sunku šiuo metu rasti pasauly miestą, kur taip gyvai kunkuliuotų kultūrinis vakarų pasaulio gyvenimas. Čia vyksta didelės svarbos kultūrinių institucijų konferencijos (pav. Unesco), susirenka žymių pasaulinių kongresų dalyviai. Visus JAV miestus New Yorkas pralenkia savo meninių įvykių gausumu — tik vieną savaitę galėsite pamatyti Toscanini, išgirsti Menuhino smuiką ar kurį nors kitą pasaulinio masto solistą bei pamatyti Metropolitan operos spektaklį su mums maloniai skambančia Brazilio pavarde. Šio miesto pranašumą iškelia ir teatralinė veikla — Times Square ir Broadway aplinkoje veikia apie 30 dramų teatrų parodo ne tik pamėgtus lengvo turinio muzikinius spektaklius, bet ir ne vieną Shaw, Sekspyro ar Maugham dramą. Vaidina patys geriausi ne tik Amerikos aktoriai, bet pasirodo ir Europos pajėgos. Publikos pakanka, nes jei pav. rimtosios dramų statomos po 3-5 mėn., tai amerikiečių širdį ir jausmus pagauna "South Pacific" melodringieji garsai sugeba išsilaikyti po metus ir daugiau — ir nebandyk kasoje

gauti bilietą ir nebūtinai tik į tą spektaklį...

Ne tik šis miesto spinduliuojamas politikos ir meno srityse daugelį verčia pagalvoti — kaip būtų gera gyventi New York! Panašumą su Paryžium rasime dar vienoje srityje — tai jo tarptautinis pobūdis. Tik šiame mieste tremtiniai gali jaustis labiau "namie", tarp sau lygių žmonių, bet ne kaip vietinių dėmesį ar net neapykantą kelias elementas. Vaikščiokit gatvėmis ir stebėsitės, kiek daug jose išgirsite įvairiausių kalbų ir kiek daug laikraščių įvairiomis kalbomis mirguliuoja kioskuose. Viso pasaulio ateiviai pirmoje eilėje buriasi New Yorke ir tiek dideli jų skaičiai čia kuriasi, tiek šiame mieste daug (milijonai) italų ir žydų tautybės žmonių, kad atvykusios antrojo pasaulinio aukos visai dingsta toje tarptautinėje jūroje. Čia nėra sąvokos DP, čia visi lygūs laisvoje ateivių priglaudusioje šaly. Vietiniai lietuviai net nesto patyrę, kad kituose miestuose į tremtinius žiūrima kaip į vilkus, kaip į kitos planetos žmones ar kad amerikiečių spaudoje pasirodo prieš juos nukreiptų straipsnių. Esą, jei New Yorkas kas spaudoje užpultų tuos DP ar vengtų duoti darbo, tai tokie armonai net tų pačių milijonų žydų tučiuojau būtų išmesti už visuomenės ribų. Tad šiuo požiūriu miestas tikrai priemena Paryžių. Dėl šių bruožų jis galėtų būti laikomas ir antrojo pasaulinio karo aukų pasaulio sostine.

Daug kuo stebina šis miestas. Daug kam jis kelia ir daug sentimentų. Gal daugiausia italams ir olandams. Prancūzų karaliaus Pranciškaus I tarnyboje buvęs italas Giovanni da Verrazano buvo pirmasis europietis išlipęs New Yorko įlankoje 1524 m., o olandai 1623 m. pradėję krašto kolonizavimą. Viskas čia didžiausia, ilgiausia, giliausia... Štai dar keletas įdomesnių statistinių duomenų: mieste kalbama 83 kalbomis, telefonų yra per 3 mil., esama per 18,000 restoranų ir valgyklų laikomų 37 tautybių žmonių, vienos požeminio geležinkelio linijos vienos

mylios statyba atsiėjusi po 26 mil. dol., sumokėjęs vos 10 ct. gali požeminiu padaryti 266 mylių kelionę, ilgesnį kelią kaip ligi Washingtono... Miesto gyventojai per metus sunaudoja per 1 bil. svarų mėsos, 257,000 sv. sviesto, apie 200 mil. tuzinų kiaušinių. Esama per 103,000 krautuvų — viena jų 66 gyventojams. Tikintieji turi 3181 baznyčią, o ligoninių yra 223. Visam miesto plote yra 668 teatrai ir kinai ir juose telpa per 800,000 žmonių, šalia jų dar rasime 1315 naktinių klubų ir kafeinų. Nejudomojo turto vertė mieste siekia beveik 16 bil. dol. New Yorkas — pasaulinis dangorėžių centras. Čia rasime pastatų augštesnių kaip 500 pėdų daugiau kaip visame pasauly. The Empire State Building dangorėžį nuo jo atidarymo dienos 1931 m. aplankė jau per 3 mil. žmonių — stebėti miestą dieną ar naktį iš jo 1,250 pėdų augščio iš tikrųjų yra nepamirštamas vaizdas. Tik iš šio augščio gali geriausiai pastebėti miesto statybos pobūdį ir čia pastebėti nemažus skirtingumus su Paryžium.

Viena aišku — nors New Yorkas daug kuo primena Paryžių, bet ir jis daug kuo skiriasi. Daug kas didingo yra Amerikos didmiesty, mus stebins šio amžiaus technikos pasiekimai pastatuose, susisiekime ir kt. rasime ir gražių stilingų bažnyčių (šv. Patriko katedra), mus domins miesto ir jo gyventojų tempas, pagaliau modernizmo dvasia ir iš viso žmogaus genijaus išraiškos įvairiose srityse, ypač technikoje. Tačiau čia neradime miesto dvasios, kuri atspindėtų kiekviename užkampy, neradime tiek istorijos, kultūros paminklų kaip Paryžiuje. Svarbiausia — visus prancūzų sostinės lankytojus pagauna kažkoks neapčiuopiamas "charme", kuris jus lydės visur ir jį pastebėsite kiekvienu metu. Tai miestas, kurį nejučiomis įsimyli. New Yorkas? Tai lyg ir moteris, kuri tave neabejotinai sudomins, tačiau kurios įsimylėti negalėsi. Jis lankytoją domins ir drauge atbaidys savo šaltu kolonizavimu. Viskas čia didžiausia, ilgiausia, giliausia... Štai dar keletas įdomesnių statistinių duomenų: mieste kalbama 83 kalbomis, telefonų yra per 3 mil., esama per 18,000 restoranų ir valgyklų laikomų 37 tautybių žmonių, vienos požeminio geležinkelio linijos vienos

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

CALVERT HATCH CO.

2342 EAST 9th STREET

MA 1-8644

GREETINGS and BEST WISHES

HARWILL ICE CREAM COMPANY

CLEVELAND'S FINEST ICE CREAM

1200 WEST 9th STREET

SU 1-6688

GREETINGS and BEST WISHES

REGENT FURNITURE MFG. CO.

NEW FURNITURE MADE-TO-ORDER
Custom Re-upholstering and Re-styling

6404 EUCLID AVENUE

EN 1-0940

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS

RALPH STEWART BUICK COMPANY

12500 ST. CLAIR AVE.

UL 1-2200

HOLIDAY GREETINGS

NEWMAN PONTIAC MOTORS, INC.

11628 EUCLID AVENUE

RA 1-9493

Best Wishes To Our Many Friends

C. C. ROBINSON REAL ESTATE CO.

10005 CEDAR AVENUE

CE 1-2996

Best Wishes To Our Many Friends

SUPERIOR HARDWARE & PAINT CO.

House Furnishings—Plumbing and Electric Supplies
6412 SUPERIOR AVE. HE 1-0833
Norman Moss—Mgr.

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

STUDNEY'S GULF SERVICE STATION

WE GIVE THE FINEST SERVICE IN TOWN
SUPERIOR AVE. (Corner of East 66th St.)

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS

MILLER'S HARDWARE STORE

We Carry a Complete Line of Hardware Supplies
7026 WADE PARK AVE. EX 1-4126Geriausio linkėjimai visiems draugams ir rėmėjams
linksmų Kalėdų ir Naujųjų Metų proga

DUGAN'S MARKET

16135 ST. CLAIR AVENUE GL 1-2188
Mr. and Mrs. Juozas Degutis, savininkai
19550 So. Lake Shore Blvd. Cleveland

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS

A. B. H. AUTO SERVICE

STUDEBAKER SALES AND SERVICE

BODY, FENDER AND REPAIR WORK
280 BROADWAY BEDFORD, O.
Bedford 2-2300

Greetings and Best Wishes To Our Friends and Patrons

SHAKER SHANTY

We Serve the Finest Choice Wine - Liquor - Beer
3760 LEE ROAD WA 1-9849

GREETINGS and BEST WISHES

To My Many Friends

Judge

JAMES T. CASSIDY

MUNICIPAL COURT

GREETINGS and BEST WISHES

THE McKEE PLUMBING SUPPLY CO.

Wholesale Distributors

BRIGGS KOHLER PLUMBING FIXTURES

3580 EAST 93 ST.

BR 1-5600

LINKSMŲ KALĖDŲ VISIEMS

GEORGE J. VESPRANI

VISOKIS APDRAUDOS PATARNAVIMAS

11906 SOIKA AVENUE

Res.: WA 1-2753

Office ME. 1-5997

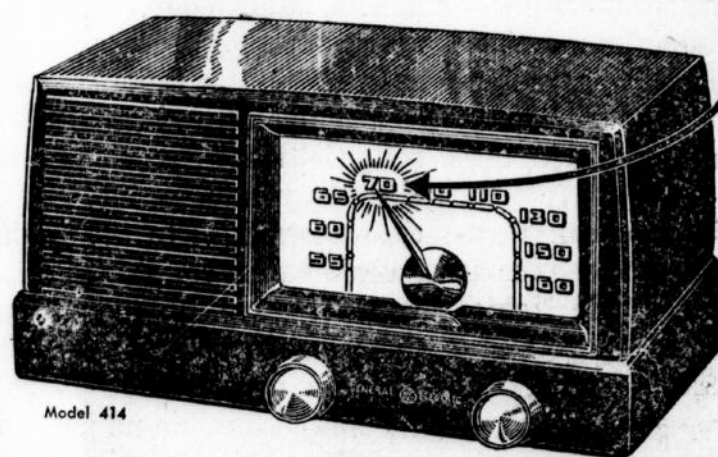
BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

B. GOODMAN FRUIT & VEGETBLE MARKET

THE FINEST FRUITS AT THE LOWEST PRICES
7916 St. Clair Ave. HE 1-3877

SPOTLIGHTS your station as you dial!

GE Dial Beam Radio

Imagine a radio with a traveling beam of light that "spots" each station as you dial! It's a G-E advantage that makes easy, accurate tuning a cinch! This streamlined beauty performs beautifully, too, with rich mellow tone. It's smart to replace your old radio with a new G-E Dial Beam Radio today!

Choice of colors
Congo brown,
alabaster ivory,
Persian red

24.95

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave.

EX 1-0911

SPAUDOS NAUJIENOS

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS

Dėl visokių iš anksto neįmanomų numatyti priežasčių užtrukęs kiek ilgiau, negu reikėjo, pasirodo Dr. Jono Balio išleidžiamas "Lietuvių tautosakos lobynas".

Kas tai yra? O, žinoma, po tuo vardu gali slėptis tikrai įvairių tautosakos lobių. Šiuo atveju pasirodo dvi knygos, įrašytos į vieną bendrą viršelį, kurių vienoje yra rinkinys įvairių pasakojimų apie dvasias, vaiduklius, numirėlius ir t.t., o kitoje — didelis rinkinys visokių magiškų "užkalbėjimų".

Kalbų čia, kaip pirmutinis tų knygų skaitytojas — skaitęs dar iš korektūrinių nuotraukų. To skaitymo įspūdį apibūdinau sau šiais žodžiais: "Kaip kadaisė prie balanos šviesos..."

Iš tikrųjų, beskaitant visus tuos pasakojimus apie vaiduklius, dvasias, vėles, imtynes su velniais ir t.t. gyviausiai prisimena senesnių laikų Lietuvos kaimo vakarai grįžioje prie balanos šviesos (balanos buvo vartojamas ne tik pareitame šimtmetyje, bet ir I-jo pasaulinio karo metu, kai vokiečių okupacijos metu Lietuvoje žibalo beveik neįmanoma buvo gauti). Susirenka visa šeima prie vakarinio darbu — kas mezga, kas verpia, kas virves veja, o čia dar koks kaimynas užėjęs pypkiuoja — ir na pasakoti visokių nuotykių apie degančius pinigus, apie keistus žiburėlius, apie neprašytą vakarų šviesą svečią su ožio kojomis, apie imtynes su "ponaičiu" kur pakrūmėj, apie atgijusius numirėlius ir t.t. Skaitai pirmąją "Lobyną" knygą, jokiame tokiam suėjime nepripasakojate tokių "istorijų" tiek daug ir tokių įvairių, kaip "Lobynas".

Kita dalis atidengia didesnę paslaptį. Kas neatšimena, kad štai tame ir tame kaime gyvena "burtininkas", arba "šnabzdūnas", ar "žadėtoja"? Atsimenu, kai tekdamas kartais pro tokių Vilkablaudės kaimą važiuoti į Tauragnus, visada parodydavo į vieną namą, kur gyvena toks ruskis "čėraunykas". Ir baisiai būdavo įdomu, kokius jis ten tokius paslaptis žodžius žino, kad išgelbsti gyvulį ar žmogų nuo gyvatės įkandimo, kad "užkalba" "rožę" ir t.t. Štai dr. Balyš čia atidengia šimtus tokių "paslapčių". Savotiški, keisti ir vietomis juokingi tie "užkalbėjimai". Kas būdingiausia, kad daugumas jų labai krikščioniški, su Dievo, Kristaus, Marijos ir šventųjų vardais, nors kai kur pinasi ir senosios lietuvių ar slavų tikybos elementai bei šiaip prietarai. O juk kai kalbama apie "čėraunyką", tai paprastai galvojama, kad jis "turi reikalą su velniu..."

Tiesa, šie rinkiniai yra patiekiami moksliniu metodu ir mokslo reikalui. Bet, reikia pri-

pažinti, kad jie įdomūs paskaityti ir šiaip tautosakos mėgėjams ir net paprasčiausiems smalsuoliams.

Abi dalys (224 puslapiai) vienoje knygoje dabar bus gaunamos už \$3.00. Prenumeratoriai, apsimokėję iš anksto, gauna jas už \$2.00. Gauti bus galima tiesiog iš leidėjo (Dr. J. Balyš, Indiana University, Bloomington, Indiana), ir visose lietuviškų knygų parduotuvėse.

KNYGŲ LENTYNA

Ar žinote, kad vien per šiu metų liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius yra išėję iš spaudos 58 atskiri spausdinti lietuviški (arba apie lietuvius) leidiniai? Penkios dešimtys aštuoni! Per tris mėnesius! Taigi maždaug po vieną kas 36 valandos!

Neįtikėtina? Tikrai nelengva įtikėti. Bet pažvelkite į ką tik išėjusią "Knygų Lentyną" ir įsitikinsite. Ten surašyti visi tų leidinių pavadinimai, autoriai, leidėjai, nurodytas dydis, puslapių skaičius ir kt. Tai negali būti prasimanytas. Tai faktai.

Kas tai yra "Knygų Lentyna"? Tai yra dalykas, kuris turi savo jaudinančią graudžią istoriją, daugeliu atžvilgių panašią į vargo mokyklos istoriją. Kiekvienam dabarties lietuviškų knygų mėgėjui nėra svetimas A. Ružancovo vardas. Jis Lietuvoje buvo vienas iš labiausiai pasižymėjusių mūsų bibliotekininkų, nors tai ir nebuvo jo pagrindinė profesija. Ir šventimose kraštuose atsidūręs jis nemetė šio darbo, reikalaujančio tiek daug kruopštumo ir tikrai idealistinės meilės knygai. Jis rinko ir registravo kiekvieną pasirodžiusią lietuvišką knygą, kiekvieną leidinį gyvendamas tremtinėse stovyklose, nemetė jis to darbo ir Amerikoje atsidūręs, kur tenka sunkiai kovoti už savo fizinį išsilaikymą.

"Dirvoje" kartą jau buvo rašyta, kad A. Ružancovas, neturėdamas kitų priemonių, lietuvišką bibliografiją nors ir ant šluotos (nes teko jam su tuo įrankiu pragyvenimą uždirbti), bet garbingai neša. Šapirografu, rotatorium, bet jis nuolat, daugiausiai savo lėšomis, nedaugelio tepedamas, vis protparpiais išleisdamas rinkinėlį žinių, kas naują atsiranda lietuviškų knygų lentynoje.

Pagaliam jis susilaukė rimtos paramos. Vilius paskyrė lėšų "Knygų Lentynai", tai yra, lietuviškos bibliografijos žinioms išleisti spausdinti. Pačiu laiku, nes dabar jau yra ko į tokią leidinių ir rašyti, kadangi leidinių išleina vis daugiau ir daugiau. "Knygų Lentynos" Nr. 7-9 išėjo jau aštuonių žurnalinių formato puslapių, kur keturis puslapius smulkios raidėmis užima trijų mėnesių leidinių sąrašas. Kitus tris puslapius užima irgi įdomūs dalykai — svarbesnių straipsnių, pasirodžiusių

laikraščiuose, sąrašas (nurodant kieno, kokiam laikraštyje, numeryje, puslapyje), o aštuntas puslapis — bendra informacija.

Redaktorių A. Ružancovą tikrai verta pasveikinti už ištvėrmę ir gražų pasižymėjimą. Šio "KL" nr. kaina tik 25 centai. Gaunamas kvepiantis šiuo adresu: Lithuanian Bibliographic Service, 602 Harvey St., Denville, Ill. Kitas numeris, su paskutinių šiu metų trijų mėnesių leidinių ir straipsnių registracija žada išėiti sausio mėnesį.

ANGLŲ KALBOS VADOVAS

Gerą dovaną lietuviams pradėjo duoti ir "Word & Phrase" leidykla. Ji sąsiuviniais leidžia kasdieninės anglų kalbos vadovą, kuris paruoštas bendradarbiaujant su Chicago's Wells High School ir anglų kalbos kursų svetimšaliams mokytojais. Vadovo autorius yra W. Paul. Lietuvių kalbos taisyklų kilmę tikrina dr. P. Jonikas.

Koks yra tas vadovas? Sprendžiant iš pirmųjų sąsiuvinų (I ir II dalies), aiškėja, kad tai nėra vadovas visiškai pradedantiems, bet užtat jis neabejotinai bus didelis turtas jau šiek tiek pralaužusiems pirmuosius leduos, tai yra, jau pradėjusiems šiek tiek kalbėti, jau šiek tiek galintiems paskaityti. Toks vadovas, pirmuosius žingsnius jau praėjusiems, geriau ir greičiau bei tiksliau už visus kursus galės atidengti daug platesnius anglų kalbos horizontus, paaiškinti ir atidengti tokias paprastas anglų kalbos "paslaptis", kurių jokių būdu nepajęs taip suprantamai išaiškinti lietuviui joks mokytojas, nemokąs gerai ir lietuviškai.

Todėl tikrai patartina visiems naudotis proga ir kogneciškai šį žodyną užsisakyti. Galima pasinaudoti Dirvoje dedamu kuponu — visos kitos informacijos bus gautos su pirmu sąsiuvinu. Visas vadovas sąsiuviniais bus leidžiamas gal daugiau kaip metus. Ir užsimokėt todėl galima dalimis. Visa kaina busiant apie 20-24 dolerius. Tai nemaža kaina, bet ir turtas to vertas.

Nors, kaip sakytą, tai vadovas, prieinamas tiems, kurie jau pirmuosius leduos yra pralaužę, bet patartina jį dabar užsisakyti ir tiems, kurie tik dabar pradeda pirmuosius sakinius anglškai mokytis. Nes juk netrukus ateis laikas, kada tų sakinių bus jau kiek daugiau ir pamokta ir vadovas tada tikras išganymas, norint tikslingai žengti tolyn.

PRAGARO POŠVAISTĖS

Jau buvo pranešta, kad "Tremtis" Vokietijoje išleido Vytauto Alanto romaną "Pragarą pošvaistės". Didesniais kiekiais tą knygą Amerikoje gal bus galima gauti tik po Naujų

Aldona pasižymi Kolumbijoje

Naujų metų dieną sukanalygiai dveji su puse metų, kaip Aldona Gimbutaitė — Griniene dirba direktorės darbą Kolumbijoje, Pacho mergaičių poilsio kolonijoje. Savo takto ir gero būdo dėka mūsų tautietė atkreipė kolumbiečių dėmesį ir jai sekasi šiame krašte. Lietuvių tremtinių gyvenime tai gal vienišelis atsitikimas, kad svetimatautė ir dar geriau nemokėdama vietinės (ispanų) kalbos, būtų paskirta vadovauti auklėjimo įstaigai. Kolonija įsteigta prieš 14 metų.

Kad vietiniai kolonijos tvar-

Metų, bet jau dabar turime galimybės papasakoti, kaip ta knyga atrodo. Visų pirma, tai stambokas kūrinys — 432 puslapiai. Išleista gražiai, kietu viršeliu, normalus šriftas (ne toks smulkus, kaip "Altoriai šešėly"), žodžiu sakant, išvaizdos atžvilgiu solidus indelis į biblioteką.

Turims? Ne apie Liuciperiaus pragarą, o apie pragarą, kurį daugeliui mūsų teko pergyventi 1944 metais. Visas veiksmas vyksta tais metais. Pradžią dar Lietuvoje, pabaigą Vokietijoje. Vokiečiai okupantai, gestapas, pogrindžio veikla, idealistai patriotai ir išdavikas, žiaurios niekšybės ir iš tos padėties iškylą klausimai apie moralės pagrindus. Autorius savo žodyje sako: "Mano didvyris įsėjo "užuovėjos" ir, galbūt, kitokios, gyvenimiškesnės moralės principų Lietuvos senovėje, kada mūsų proseneliai dar tebekūreno Amžinąją Ugnį".

Veiksmas vyksta gana intriguojančiu būdu, skaitytoją "pagauja", nors vietomis herojai ir ima dostojevskiškai filosofuoti, spręsti moralines problemas. Vietomis vyksta jau, galima sakyti, publicistinės diskusijos tarp krikščionių ir senosios lietuvių religijos pažiūrų į įvykius ir poelgius (autorius kodėl senąją lietuvių religiją vadina stambeldybe, nors atrodo, puikiai žino, kad lietuviai stambams nesimeldė, jų nei neturėjo). Bet tos diskusijos toli nesiekia Dostojevskio veikaluose esamos apimtys. Ar tos diskusijos klausimą pakankamai giliai paliečia ir ar jį išsprendžia, apie tai tektų atskirai kalbėti. Kiekvieno atveju, kūrinys įdomus skaityti ir ne tuščias, ne vien smalsumą tenkina, bet iš vienos pusės pavaizduoja vieną iš tragiškųjų tautos gyvenimo momentų, iš kitos pusės — iškelia daug klausimų, daug minčių, dėl kurių yra ko pagalvoti ir ne kartą į skaitytas vietas sugrįžti bei jas pasvarstyti.

Knyga netrukus bus gaunama pas "Tremties" atstovus, taip pat ir "Dirvoje". V. R.

kytojai patenkinti lietuvių darbų, kuriai visai savarankiškai leidžiama tvarkytis kolonijoje, gali paliudyti šie jos steigėjo Dr. Agustin žodžiai: "Tik p. Aldonos dėka ši kolonija gyvuoja ir yra Pacho pasididžiavimas". Aišku, p. Aldona ir dar visa, kad neapvylyus jai reikiama pasitikejimo. Jau dviejų metų ji tebedirba su tuo pačiu personalu (visi kolumbiečiai) — jaunute mokytoja Luci, ekonomė Jhes ir rūbininke Dora. Savo gera nuotaika ir nuolatine šypsena ji visus patraukia. Mergaitės ją vadina "Mamasita", o visas Pacho miestelis ją pažįsta kaip senjora Aldona. Jos dėka miestelio inteligentai daugiau sužinojo ir apie Lietuvą.

Kolonija yra apie 100 km. nuo sostinės Bogotos. Pasiekiamą per 2,5 val. automobiliu labai įspūdingu, bet ir pavojingu plentu. Visą laiką kelias vingiuoja bedugnių pakraščiais. Pats Pacho miestelis yra 1,7 km. aukštumoje nuo jūros pav. (Bogota — 2,6 km.) ir metinė vidutinė temperatūra siekia ligi 20 laipsnių šilumos. Tai amžino pavasario klimato juosta.

Kolonijos, kuriai vadovauja lietuvių, tikslas — teikti poilsio ir džiaugsmo 40 mergaičių, kurios keičiamos kas du mėnesiai. Aldona, gerai pažindama vaikus ir mėgdama auklėjimo darbą, labai vykusiai sudaro darbo programą ir moka ją įvykdyti. Dar Vokietijoje dirbdama vaikų vasaros kolonijose ji įsigijo didelį patyrimą. Pasirodė labai naudinga ir buvusi veikla skaučių tarpe.

Pacho miestelis yra lyg ir kurtortas. Čia nuolat gausu svečių iš sostinės. Būti Pacho ir neaplankyti kolonijos svečiams būtų gaila, nes nepamatyti gražiausio kampelio. Vis čia pilna lankytojų ir jie, lydimi p. Aldonos, žavisi jos paaiškinimais ir išvyksta patenkinti. Puiki, anot jų, toji "lituana", kaip ji sugeba visus sudominti ir užkrešti gera nuotaika!

Aldona savo darbą labai patenkina. Gyvena su savo 11 metų sūneliu Vygintu, antrosios klasės mokiniu. Jis jau skaitė kelis referatus apie Lietuvą savo mokykloje. Maži kolumbiečiai myli lietuvišką ir stebisi, kad jis tiek daug yra matęs, pergyvenęs ir tiek žino. Aldonos vyras, Aleksas, negaudamas darbo Pacho, dirba Bogotoje, viename sporto klube, kaip jojimo ir polo mokytojas. Taigi, lietuvių savo energija ir sąžiningu darbu gražiai atstovauja Lietuvą tolimoje Kolumbijoje — be lieka tik jai palinkėti ir toliau ištvėrmės. (rm.)

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

BACHER PLUMBING COMPANY

1822 PROSPECT AVE.

PR 1-5377

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

BETTER RADIO & TELEVISION SERVICE CO.

EXPERT SERVICE ON ALL MAKES

9005 SUPERIOR AVENUE

CE 1-6633-34

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

AMERICAN STAMPING CO.

978 EAST 64th ST.

HE 1-2870

A. PAUL TINCHER

HANDWRITING EXPERT

Expert on all Questions on Forgeries. — Age of Ink Paper, Typewriting, Court Photographs

NATIONAL CITY BANK BLDG.

CH 1-2344—MA 1-7696

Evenings—WY 1-3666

GREETINGS and BEST WISHES

AMALGAMATED ASS'N. OF ST. & E. RY.

740 SUPERIOR AVENUE. W.

Harry Lang — Secretary

GREETINGS and BEST WISHES

A. B. C. GARAGE

GENERAL AUTO REPAIRING

All Work Done to Your Expectations

8829-33 ST. CLAIR AVE.

GL 1-5630

GREETINGS and BEST WISHES

To All Our Friends

THOMAS J. UNIK INSURANCE CO.

WE INSURE EVERYTHING

UNION COMMERCE BLDG.

TO 1-0200

GREETINGS and BEST WISHES

STEEL FABRICATORS CO.

CENTER AND SPRUCE

TO 1-2643

ANGLŲ KALBOS VADOVĄ

Tamata gali užsisakyti tikrindamas ir pasigedamas su čekiu ar pašto perlaide žemiau tilpusią atkarpą šiuo adresu:

"WORD & PHRASE", 6660 W. 147th ST., TINKLEY PARK, ILL.

Mr./Mrs.

(vardas ir pavardė — rašyti spausdintais rašmenimis)

Užsaku "Anglų kalbos vadovą" ir siunčiu pinigų už sąsiuvinį \$ _____

Jau turiu sąsiuvinį: I dal. Nr. _____ ir II dal. Nr. _____

(Kas šio formos antrąją pusę, su pinigais pridedant pirmąją sąsiuvinį).

Pridedu: čekį/money order.

(parašas)

LAISVOKAS PASTABOS:

Norėdamas gauti vieną sąsiuvinį susipažinti, atsiųsk 60c. pašto ženklais.

Nemokamai vieną prenumeratą gaus tu, kas surašys atsiųsk keturias prenumeratas.

Prenumeratos kaina JAV: 60c. 3 sąsiuviniai — \$2.75 6 sąsiuviniai — \$5.00 12 sąsiuviniai — \$9.75 24 sąsiuviniai — \$19.50

Clevelando LSK "Zaibo" moterų tinklinio komanda, dalyvavusi Toronto žaidynėse. Stovi iš kairės į dešinę: Elvyra Šikšniūtė, Aniceta Giedraitienė (kapitonė), Aušra Barzdukaitė ir Aldona Liutkutė; žemai: Nijolė Balčiūnaitė ir Nijolė Ambrazaitė

Chicagos Lietuvių Vaikų Teatras

Pernai Chicagos Liet. Mokytojų S-gos įsteigtas Vaikų Teatras š. m. gruodžio 8 d. pasirodė su nauja premjera, suvaidindamas B. Voveraitės (P. Orintaitės) šiam teatrui parašytą veikaliuką "Našlaitė". Režisūra — J. Ilekaičio, šokiai — I. Eidrigevičiūtės, muzika — St. Kalvaičio, dekoracijos — Alb. Bielskio.

Patriotinis veikaliuko turinys talkė į jaunuosius žiūrovus, primindamas kankinamą Lietuvą. Puikiuose Alb. Bielskio dekoracijų rėmuose režisoriaus ir šokių vadovės sukurti vaidai paliko neišdildomą įspūdį žiūrovams, išspausdami ne vieną ašarą. Vaidinimas vyko Chicagos Universiteto salėje. Buvęs vaidinime šio universiteto administracijos atstovas siūlė įieškoti progos spektaklį parodyti ir amerikiečių vaikams.

Tai buvo antroji premjera. Šiuo metu jau repetuojamas trečias veikaliukas, režisuojant A. Rūkui. Tai įrodo, kad Vaikų Teatras nemano užsūsti. Rodos, reikalo kalbėti, kokios vaikų teatrui turi būti parengiamai ir skiriami suaugusiems, o vaikai paliekami radio bei televizijos vaidinimams, kurių jie, endro psichozo pagauti, laukia domiai klauso. Jei neduosime joms pritaikinto meno, neįsivaizduojame jų į savas vaikų bend-

vo užrištas Teisybės Mylėtojų D-jos akmuo, o ir ši jau lazdele ramsčiuojasi. Bet gali ateiti laikas, kad ne akmenis nebus kam užristi ant kurios nors garbin-gos draugijos kapo; vargu, ar kaubojais išauklėti vaikai tai be-darys.

Šia praga reikia paminėti ir Chicagos visuomenės paramą Vaikų Teatrui. Teatras pradėjo darbą kreditu. Patys vaidintojai vaikai dėjo po 3 dolerius; dides-nes sumas skolino: J. Venys — \$80.—, B. Blinstrubienė — \$100.—, A. Venys — \$120.—, D. Velička — \$200.—, O Zalskienė — \$20.—, A. Dundulis — \$50.—.

Aukomis teatrą parėmė: Chi-cagos Liet. Tautinės S-gos sk. \$25.—, Chicagos Liet. Moterų Klubas — \$10.—, Cicero Liet. Tremt. B-nė \$10.—. Po dviejų vaidinimų Teatras apsimokėjo išlaidas.

š. m. vaidinimas susilaukė daug šiltesnės visuomenės para-mos. Mokytojų s-ga kreipėsi į vi-suomenę paramos, paskelbdama aukojusius iki 10 dolerių auko-tojais, dešimt dolerių — rėmė-jais ir 100 dolerių — mecenatais. Atsirado visas būrys aukotojų, rėmėjų ir net mecenatas, deja, tik vienas. Ši garbė tenka Chi-cagos Liet. Tautinei S-gai, pir-majam V. T. mecenatui. Kiti rė-mėjai stambesnėmis aukomis yra: Chicagos ateitininkai — \$25.—, Cicero skautai ir skau-tės — \$10.— ir "Giedros" Kor-poracija — \$10.—. Be to, am-žinas V. T. rėmėjas St. Tamu-laitis — \$13.— (pasizadėjęs remti kiekvieną spektaklį).

Taigi, V. Teatras, susilaukęs tokios šiltos paramos drąsiai ga-li žiūrėti į ateitį. Žinoma, ši pa-rama Vaikų Teatro vadovus ir įpareigoja nepavargti. J. Vė.

GREETINGS and BEST WISHES

FROM A FRIEND

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

WE HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

JUDGE FRANK D. CELEBREZZE

MUNICIPAL COURT

GREETINGS AND BEST WISHES TO ALL

EXCELSIOR VARNISHES — RELIABLE QUALITY

THE EXCELSIOR VARNISH WORKS
INCORPORATED

1228 WEST 74th STREET

AT 1-8600

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

DRENK'S

ERIN BREW — BUDWEISER — DUQUESNE BEER

DRENK'S BEVERAGE DISTRIBUTING CO.

1228 WEST 74th STREET

RE 1-3300

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends

BUILDING LABORER'S
Local No. 310

JAMES O'TOOLE, SECRETARY

1220 Ontario St.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HAROLD L. BARBER

DISPENSING OPTICIAN

37 Years Experience Filling Oculists Prescriptions

320 TRUMAN BUILDING

1030 Euclid Avenue

PROspect 1-1700

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

THE HANNA RUG & FURNITURE
CLEANING COMPANY

FURNITURE CLEANED AND DEMOTED IN YOUR HOME
Pick-up and Delivery Service

1515 COIT AVENUE

UL 1-3664

HOLIDAY GREETINGS AND
BEST WISHES

GARDNER CARTAGE CO., INC.

Responsible and Dependable Since 1913

2662 EAST 69th STREET

UT 1-3800

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

FLICK CHEVROLET SERVICE CO.

CHEVROLET SERVICE EXCLUSIVELY

Over 20 Years Experience—Genuine Chevrolet Parts Used
All Work Guaranteed

3553 WEST 140th ST.

CL 1-5050

One Half Block North of Lorain

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

ELECTRO PROCESSING COMPANY

PLATING AND SURFACE TREATING

4615 SUPERIOR AVENUE

EX 1-1154

GREETINGS and BEST WISHES

EMMETT MEADE

SLATE ROOFING CONTRACTOR

3288 EAST 130th STREET

SK 1-8139

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

THE EVAN'S ENVELOPE & TAG CO.

411 A.T. 40th STREET

HE 1-5919

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

DR. G. H. SCHEVE

OPTOMETRIST

1732 EAST 55th STREET

EX 1-2989

Our Best Wishes to You All
For a Pleasant Holiday

CUDNIK FUNERAL HOME

1155 EAST 79th STREET

UT 1-1591

HOLIDAY GREETINGS

CLEVELAND STATIONERY SUPPLY
COMPANY

1260 WEST 4th STREET

SUperior 1-8460

Best Wishes to Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

COTTON CLUB BEVERAGES

HE 1-8030

Best Wishes to Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

CLEVELAND FORM TOOL COMPANY

1673 EDDY RD.

LI 1-7040

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES

BROWN BROTHERS COAL CO.

9533 WOODLAND AVE.

1173 IVANHOE RR.

9104 MADISON AVENUE

MU 1-2800

CE 1-2800

GREETINGS and BEST WISHES

BUILDERS STRUCTURAL STEEL
CORPORATION

2912 EAST 34th STREET

VU 3-8300

Clevelande IR APYLINKĖSE

RUOSIAMA KALĖDŲ EGLUTĖ

Š. m. gruodžio 30 d. (sekmadienį prieš N. Metus) Lietuvių salėje Clevelando lietuviai mokytojai ir tėvų komitetas ruošia Kalėdų Eglutę mokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams. Pradžią 4 val. p. p.

Prieš Kalėdų senelio atsilankymą bus įvairi įdomi programa — vaidinimai su dainomis ir šokiais. Ją atliks mažieji artistai, kurie šiai savo šventei jau seniai ruošiasi. O atvykęs Kalėdų senelis apdovanos visus tuos vaikučius, kurie tą dieną bus Lietuvių salėje ir kuriuos tėvai iš anksto užregistruos.

Eglutėje dalyvausiančius vaikus reikalinga užregistruoti iki š. m. gruodžio 24 d. Registruojama: Tėvų komiteto pirm-kas B. Grauzinis (tel. UT 1-1729) arba sekretorius A. Laikūnas (tel. EN 1-1082). Sekmadienį po lietuviškos sumos galima registruotis Lietuvių spaudos kioske, Sv. Jurgio parapijos salėje.

TEISININKŲ D-JOS NARIAMS

Gruodžio 23 d., sekmadienį, 4:00 val. p. p. skyriaus pirm. J. Liudžiaus bute, 1456 West 54 St., rengiamas skyriaus narių pokalbis. Pokalbio tema "Dabar, tinė pasaulio krizė istorijos — filosofijos šviesoje". Referentas

G Ė L E S

pirkti lietuviams maloniausia gėlių krautuvė prie Lietuvių Salės

Čia pasijusit kaip ir lietuviško krautuvė. Čia galėsit gauti ir

LIETUVIŠKŲ KALĖDINIŲ

ATVIRUKŲ

Pasirinkimas iš 7-nių rūšių.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

6901 Superior Ave.

Telefonas: HE 1-6339

PIRKINIAI KALĖDOMS

Kalėdų stalui parduodu antis, vištas, kitus paukščius ir paršius. Galima gauti gyvų arba paruoštų. Užsakymus, tiesiai iš ūkio, pristatom į namus Tadas Neura, 2047 Hamilton, TO 1-5271 (52)

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Saving Bld.
Telef.: Main 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Mūsų specialybė

virtuvių, vonių, arkų ir spalvotų langų
PERTAISYMAS

Taip pat popieruojame arba dažome kambarius

K. ŠTAUPAS

16908 Endora Rd. KE 1-8794

J. Steponaitis. Be to, bus svarstomi organizaciniai klausimai, keliama G. Teismo aplinkraštyje. (Alus su priedais — sudėtinai).

Vykstama nuo Public Square 26 ar 27 autobusu iki W. 54 gatvės.

PENKI GYDYTOJAI LAIKE EGZAMINIUS

Penki lietuviai gydytojai pasukiniuose egzaminų sesijoje Columbus, Ohio laikė egzaminus praktikos teisėms gauti. Apie pasekmes pranešimus gaus tik po mėnesio.

K. S. KARPIUS

persikėlė gyventi į savo naujus namus: 345 E. 222 St., Euclid, Ohio.

KRISTINA RAULINAITIENĖ,

Clevelande vykstančių parengimų ruoširdi taktininkė, gruodžio mėn. 15 d. sulaukė 60 metų amžiaus. Jubilijatė susilaukė daug sveikinimų ir svečių.

A. MIKULSKIS,

po apendicito operacijos jau grįžo iš ligoninės į namus ir už poros savaičių tikisi būti visiškai sveikas.

AUKOS LIET. KARIUOMENĖS INVALIDAMS

A.L.S. "Ramovė" Clevelando skyrius kariuomenės šventės proga lapkričio mėn. atliko aukų rinkimą lapais. Lapų buvo išdalinta 39. Aukotojų buvo 223; surinkta \$316,50.

Pinigai pasiūti invalidų S-gos Pirminkiniui B. Tvarakūniui, 454 N. Marshall St., Philadelphia 23, Pa., kurio žinioje šiuo metu yra 17 Liet. Karo invalidų.

\$10 aukoj: G. Gudėnas.
Po \$7 — P. Jurgaitis ir Degešis šeima.

Po \$5 — P. Stravinskas, V. Alseika, V. Jokubaitis, J. Dabar, A. Jonaitis, Vl. Brazulius, A. Silvestravicius, K. Tallat-Kelpša, V. Janušis, Augustinavičių ir V. Brazauskų šeimos.
\$4 — St. Nasvytis.
\$3 — K. Juknys, J. Leimonas, V. Ramanauskas, A. Jonaitis, P. Kaunas, S. Asevičius.

Kiti aukoj po \$2, \$1 ar mažiau.

A.L.S. "Ramovės" V-ba aukotojams ir rinkėjams Liet. Karo invalidų vardu nuoširdžiai dėkoja.

DR. J. ABRAITIS LAIMEJO PR. ŠUOPIO PREMIJĄ

Pereitą šeštadienį dr. Julius Abraitis, 6404 White Ave., lai-

Narius, rėmėjus ir visus Clevelando lietuvius

Kalėdų ir Naujųjų Metų proga

SVEIKINA

Lietuvių Tautinės Sąjungos
Clevelando skyrius

mėjo \$300 premiją iš Crosley gaminių firmos per Pr. Šuopio krautuvę.

Jo atsakymas į klausimą "Kam man reikšia amerikinis gyvenimo būdas?" buvo pripažintas geriausiu.

Pažymėtina, kad šalia šios premijos firma dar išmoka 100 dolerių labdarinai draugijai, kurią nurodo laimėtojas. Dr. Abraitis, suprantama, nurodė Balfą, kurio vardu Pr. Šuopis tuojau irgi parašė \$100, čekį.

Premijos paskyrimo metu Šuopio krautuvė buvo atitinkamos iškilės. Buvo susirinkę daug žmonių.

Didesnė premija ir dovana laimėtojo nurodytai labdarinai organizacijai bus ten pat paskirta sausio mėnesio 31 d. ar kiek anksčiau. Atsakymų blaizus galima užpildyti ir lietuviškai. Juos galima gauti Šuopio krautuvėje 6921 Wade Park Ave. Nėra reikalo ta proga ką nors pirkti.

SIMFONINIAI KONCERTAI

Šią savaitę — ketvirtadienį ir šeštadienį Severance Hall. 8:30 v. v. garsumas Leopoldas Stokovskis diriguoja jo paties orkestruotus Bacho kūrinius (parašytus vargonams) ir Čaikovskio uvertiūrą — fantaziją "Romeo ir Julijs".

Sekmadienį 4:30 v. R. Ringwall diriguojamam koncerte bus L. Andersono "Kalėdų Festivalis" (kalėdinės melodijos), be to, Corelli siuita stygų orkestrui, Brahms "Cranle Song", Čaikovskio "Snieguolių valsas" iš "Spraktuko" baletu ir Bizet siuita "L'Arlesienne".

Gruodžio 27 ir 29 d. 8:30 v. R. Ringwall — Čaikovskio "Manfredas", Čaikovskio smuiko koncertas (solistas Tossy Spivakovsky) ir Čaikovskio "Slavų maršas".

REIKALINGA

buto tvarkytoja ir virėja prie 3 suaugusių asmenų šeimos. Gerai atlyginimas.

Shaker Towers Apartment
Tel. SK 1-0770

BE PELEDOS — LIUDNOS KALEDOS

LINKSMA NUOTAUKA — tai geriausias gydytojas. Todėl, kur nesilanko "PELEDA" — ten lankosi laidotuvių direktoriai... "PELEDA" — vienintelis iliu-

PRANEŠIMAS

Pranešu savo gausingiems lietuviams klientams, kad pakeičiu darbo valandas šitaip:

10 iki 5 vakarais tik susitarus

Trečiadieniais visai uždaryta

DR. L. A. STARCE

Optometristas

Akių patikrinimas — Visoks regėjimo gydymas
6411 St. Clair Ave. HE 1-1123

NAUJA KRAUTUVĖ

žaislai Berniukams įvairaus amžiaus
Mergaitėms

Sporto ir meškeriojimo reikmenys

SUPERIOR SPORTING GOODS CO.

6216 Superior Ave.

Cleveland, Ohio

PADEKA

Mano gimtadienio proga mane sveikinuosi: vaikams, anūkams, marčioms ir žentui dr. J. Kemežiui reikiu nuoširdžią padėką. Taip pat dėkoju p. Z. Jankei, ta proga pasveikinusiam mane radio bangomis.

Pranas Samolis

BEST WISHES TO OUR
Many Friends and Patrons

THE OHIO MECHANICS LAUNDRY CO.

Industrial Laundry and Cleaning
Garment Rental

1743 E. 47th St. HE 1-9303

PARDUODAMAS NAMAS

\$12.000

Parduoda savininkas. East 66th
arti Superior. Dvigubas, 3 butai:
4-4-7. Trys vonios, karštas vanduo.
HE 1-5357

TALIS studio

Fotografas — meisteris
(pabaltietis)

turėjęs studijas Rygoje ir Berlyne specialiai kino

žvaigždėms ir portretams

DABAR CLEVELANDE

9400 Euclid Avenue
Telefonas — TY 1-5456

Atdara kasdien nuo 12 iki 8 val. vak.

Augščiausia kokybė — geriausias patarnavimas visiems
naujesiems amerikiečiams

Jeį atsakote TAIP

į bet kurį iš šių klausimų

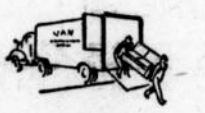
Šaukit The Illuminating Company

Ar statot naujus namus?

Elektros įrengimas naujam namui turi būti užsakytas gerai iš anksto. Geriausias tam laikas yra pradedant statybą. Skambinkit į artimiausią mūsų įstaigą.

Ar persikeliat į kitą adresą?

Kai tik sužinot, kur persikraustysit, tuoj skambinkit į artimiausią mūsų įstaigą. Iš anksto žinodami jūsų planus, mes galim NUTRAUKTI srovę senoj vietoj ir ĮJUNGTI naują jums patogiausiu laiku.

Ar perkate elektrinę virtuvę, džiovintuvą arba vandens šildytuvą?

Jeį perkat tuos dalykus, tuojau praneškite mums, o mes, jei reikės, atitinkamai pritaikysim instaliaciją. Skambinkit į artimiausią mūsų įstaigą.

Ar norit pakeisti savo įrašą mūsų sąrašuose?

Jeį jūsų pavardė ar adresas pas mus užrašytas nevisai taip, kaip norite, mes mielai pakeisime. Skambinkit artimiausią mūsų įstaigą.

Ar norite informacijos apie naudojimą bet kurių elektrinių įrengimų?

Dėl informacijų apie šviesą, laidus, elektrines skalbiamas mašinas, elektrines virtuves ar kitus modernius elektrinius namų įtaisus, skambinkit į artimiausią mūsų įstaigą. Šis patarnavimas duodamas nemokamai visiems Illuminating Company klientams, kad gyventumėt geriau, pigiau, elektriškai.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

RKO Keith's 105th

Gruodžio 19 — 22 dienos
"STARLIFT" su Ruth Roman
ir All Star Cast. Gruodžio 23 —
29 dienos "TWO TICKETS TO
BROADWAY".

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas

Popieriutojas

Apkainavimas ar patarnavimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: Potomac 1-6899

Jūsų doleriai SIEKIA TOLIAU SU MONCRIEF SILDYMO IR ORO VĖSINIMO SISTEMA

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

PRANEŠIMAS

Svarbu įsidėmėti, kad LIETUVIŲ BANKE už santuokas įdėtas iki 1952 m. sausio 10 dienos palūkanos bus skaičiuojamos nuo sausio 1 dienos. Pasinaudokite šia proga.

Lengvai prieinama taupymo vieta — LIETUVIŲ BANKAS.

Taupymas yra Federal Insurance Corp. — JAV valdžios saugumo užtikrintas — kiekviena knygtė iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.
Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I J SAMAS JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licenzijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue. ENdicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Kredito ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: ENdicott 1-4486.
Redaktorius Vincas RASTENIS (buto telefonas: UTah 1-6747) Redaktorius Balys GAIDZIUNAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Lėšų telkimo būdai

Tai vienintelis klausimas, apie kurį Tarybos posėdyje New Yorke buvo ilgai pakalbėta. Bet tos gausesnės kalbos nebuvo labai vaisingos, kadangi tai buvo daugiausiai atsitiktiniai palaikymai, be jokio konkretaus projekto. Išdėdinti iš savo pusės jokių planų nepateikė, pasitenkinimas pabrėžimu, kad aukų rinkimas yra vienintelis praktiškas spėjimas surinkti būdas, o kiti būdai — galima ir juos bandyti, bet per daug tuo pasitikėti esą negalima. Net nurodė, jog ir pastovaus mokesčio entuziastai, praktikoje dar nieko nepadarė.

Kiti kartoją jau pernai plačiai dėstytą teoriją, anot kurios Amerikos lietuviai nemėgsta mokesčių. Paukoti jam nesunku ir penkinę ir daugiau, o paminėk privalomą mokesį, tai ir dėl nikelio kels didžiausią revoliuciją. Kiti dar nurodinėjo, kad didžiausi fondai, kaip, pvz. "Community Chest" sudaromi irgi tik aukų rinkimo būdu, ne kokiais mokesčiais. Dar buvo kalbėta apie pastangas gauti aukų iš klubų ir šiaip keletas bendro pobūdžio pageidavimų.

Iš visko atrodo, kad pas mus dar šioje srityje tebevyksta nesupratimas dėl sąvokų "auka" ir "mokestis". Auka surpantama kaip vienkartinis veiksmas. Atidavei ir baigta, o kitą kartą ar duos, tai jau pareis nuo nusiteikimo. Mokesčių daugumas suprantama privaloma tam tikrais protarpiais ir tam tikro dydžio duoklę, kurios laiku neatidavus kas nors gali net ir reikalauti, kaip nors verstis atiduoti. Šitaip susivaryti daugelis bijo.

Bet kada mūsų reikale kalbama apie "pastovius mokesčius", tai iš tikrųjų gi kalbama ne apie tokio pobūdžio mokesį, kaip valstybiniai mokesčiai (amerikietiškaip tariant, "taxes"). Čia kalbama tik apie savanorišką pastovų apsidėjimą mokesčiu. O kas gi tai yra? Tai yra ta pati auka, tik ne vien kartinė, o tam tikrais protarpiais kartojama.

Galėtų kas sakyti, kad ir visos ligi šiol renkamos aukos yra kartojamos ir jau pakartotos dešimtimis kartų. Taip, bet niekad ne tik tikrai nežinai, o ir apytikriai negali įspėti, kas kada ir kiek pakartos... Tos aukos, kurias kiek klaidingai vadiname "pastoviais mokesčiais", tuo skiriasi nuo atsitiktinių aukų, kad, nors ir ne visiškai tikrai, tai bent apytikriai galima numanyti, kiek jų maždaug reikia tikėtis. Tai viena nauda. Antra nauda — tas būdas duoda galimybės matyti, kas jau yra aukojančių eilėse ir ko dar nėra. Duoda galimybės kreiptis į pasilikusius, duoda progos juos paraginti, pakalbinti irgi įsijungti.

Kaip renkamos tokios aukos, kaip minėtam "Community Chest"? Ogi, aukų rinkėjai turi sąrašus ir adresus asmenų, į kuriuos jie turi kreiptis. Tuose sąrašuose jau yra pažymėta, kiek tas asmuo yra aukojęs perreitas, užpėreitas metais ir t.t. Aukų rinkėjas paprastai tą primena, pareikšdamas pasitikėjimą, kad ir šįmet bus aukota ne mažiau. Arba nurodo, kad šių metų užsimojimas yra tiek ir tiek nuošimčių didesnis, todėl

visi aukotojai prašomi aukoti atitinkamai po daugiau. Ir paprastai gauna. Žinoma, galima ir atsisakyti, ir sumažinti, bet daugumas, kartą jau pradėję po tiek aukoti, ir toliau atitinkamai aukoja.

Maža to. Aukų rinkėjai kreipiasi į darbininkus. Jų vedėjai kreipiasi į darbininkus ir nurodo, kad yra toks ir toks reikalas ir pareiškia viltį, jog visi aukos po tiek ir tiek (ne visiškai po mažai, maždaug po dvidešimties, apie 10 dolerių). Galima ir atsisakyti, galima ir mažiau aukoti, bet paprastai aukojama tiek, kiek pasiūlyta. Kitais metais bus tas pats.

Tas mūsų dažnai minimas "apsidėjimas mokesčiu" irgi yra visiškai tokio paties pobūdžio aukojimas. Tik ne palaidas, ne atsitiktinis, paremtas ne vien tais, kurie atsitiktinai ateina į parengimus, kur renkamos aukos, bet sustvarkytas aukojimas.

Apie šitokių aukų rinkimo būdą kalba ir bendruomenės organizacija. Mums atrodo, kad bendruomenės susiorganizavimas yra svarbiausias bei pirmutinis uždavinys ir turėtų būti — ko greičiau suorganizuoti šitokią tvarkingą aukų surinkimą. Tarp siūlomų priemonių seniai minimi tam tikri ženkliai, lipinami į aukotojų knygeles, kaip įrodydami, kiek yra aukota. Apie tai buvo plačiai kalbėta ir pernykščiame Tarybos suvažiavime. Vykdomasis Komitetas buvo net įpareigotas parengti planą tokiame aukų rinkimo būdu. Tiesa, ALT išdėdintas ir parengė tokią neva instrukciją, tačiau toje instrukcijoje nebuvo nei plano, nei parengtų atitinkamų priemonių tokioms planui vykdyti (atsiskaitymo formų, knygelėlių, ženklielių), o buvo tik pageidavimas (ar gal tiksliai leidimas norintiems bandyti tą būdą) ir pavadimas tą reikalą tvarkyti vietose, kaip kas išmano, kaip kam atrodo patogiau...

Aišku, tokia "instrukcija" negalėjo turėti jokių pasėkų. Jos autorius dabar pilotiškai nusiplovė rankas, pareikšdamas, kad ligi šiol net ir mokesčių entuziastai nieko nesugebėjo padaryti... Nors tai ne visai tiesa, nes vienas narys nurodė, kad jo gyvenamojoje vietoje tremtinių draugija labai gražiai įvykdė savo tarpe tą aukų surinkimo būdą ir vaisiai buvo labai geri. Taryba ir dabar pasitenkino tik taktika rezoliucija:

Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas, įvykęs 1951 m. lapkričio mėn. 16 ir 17 dienomis, pageidauja, kad materialinė parama kovai už Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymą būtų organizuojama trimis būdais:

- 1) renkant aukas, kaip tai iki šiol buvo praktikuojama vėjų eigoje;
- 2) įvedant praktikon apsidėjimo arba solidarumo mokesį, kuris būtų vykdomas visą laiką ir visose Amerikos Lietuvių kolonijose;
- 3) projektuojant ir skelbiant lėšų sukelimo vėjų ir skiriančių kvotas, pageidaujama atsivėlgti į atskirų Amerikos Lietuvių kolonijų gyvenančių Lietuvių skaičių.

Tai yra senų pageidavimų pakartojimas, pradėjimas vyti tą

pačią virvelę iš pradžios. Taryba, žinoma, neturėjo galimybės priimti konkretesnių nutarimų, kadangi to klausimo referentas nepateikė jokio pasiūlymo. Ir tikėtis jo negalima, kadangi jis netiki, kad būtų galima ką nors tvarkingiau padaryti ir nenori sau dėl to nei galvos kvaršinti...

Šią rezoliuciją būtų galima suprasti, kaip dar kartą pavidimą Vykdomajam Komitetui organizaciškai ir techniškai parengti planą tam tvarkingesniau aukų rinkimui (nesvarbu, ar tai būtų vadinama pastoviu, savanorišku, solidarumo mokesčiu, ar pastoviomis aukomis, ar kaip kitaip). Bet tai nebe pirmas toks pavidimas, ir greičiausiai jis dabar liks lygiai taip pat nevykdytas, kaip buvo nevykdytas ligi šiol.

Gal tik bendruomeninė organizacija galėtų tai padaryti, jeigu ji pajėgs tinkamai susiorganizuoti. Už suteiktą palaiminimą, Taryba, berods, išsiterėjo sau 40% tos organizacijos surinktų sumų. Tik klausimas, ar bendruomenė sutiks su tokia paskirstymu... Laikinojo jos organizacinio komiteto sutikimas gali būti ir nepatvirtintas, kai pati organizacija įsikurs... Šio pavojaus nebūtų, jei ne paskutiniu laiku susidaręs įspūdis apie Tarybos darbus. Kai du Tarybos šulai, telegrafuodami Vilkiui savo nepasitenkinimą susitarimo projektu, priminė apie piniginę, tai tas priminimas bemaž atsiliepė aidu tose piniginėse, iš kurių sudedama Tarybos piniginė. Vienoje vietovėje aukotojai susirinko ir nutarė 200 dolerių, surinkus siųsti Tarybai, jai nebesiūsti, o padalinti juos Diepholzo gimnazijai ir Vokietijoje esantiems lietuviams ligonims. Iš kitos vietovės buvo nusiųsta gana stambi suma, bet kartu pareikštas ir nepasitenkinimas Tarybos šulų pasielgimu. Kadangi pinigai jau buvo nusiųsti, tai siuntėjai už savo "įžulumą" gavo "pipirų" nuo Tarybos sekretoriaus, kuris tuos "pipirus" siunčia viso Vykdomojo Komiteto vardu, jo pavedimu(?). Ko galima po tokių "pipirų" laukti? Ogi kitais metais arba aukų gali visai nebūti, arba jos bent gali nepatekti į Tarybos išdą...

Kalbame čia apie tai, kad vėjų eigos ir darbai taip pat priklauso prie lėšų rinkimo priemonių. Gaila, kad rezoliucijoje, kurioje kalbama apie lėšų rinkimo priemones, neatkreiptas reikiamas dėmesys į šitą priemonę. Susilaikymas nuo veiksmų, kurie visuomenėje žlugdo norą aukoti, irgi yra viena iš svarbiausiųjų lėšų telkimo priemonių...

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!
ROMA MUSIC CO.
Columbia-Victor-Decca-Capitol

Visoki lietuviški
REKORDAI
Muzikos instrumentai
Akordeonų pirkėjus išmokome
jais groti

6912 Superior Ave. EX 1-6357
Atdara vakarais

STIPRINAMA LĖTAI, BET PASTOVIAI

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

(377 prieš 233) nutarė priimti vad. Schumano planą, t. y. Vak. Europos plieno ir anglies gamybos apjungimą. Daugiausia sunkumų tikimasi iš Vokietijos, kur debatai šiuo klausimu numatyti sausio 9-10 d. Reikia atminti, kad kancleris Adenaueris čia turi smarkią opoziciją, kuri tarpe be socialistų yra kai kurios centrinės grupės bei pramonininkai. Norėdamas parengti palankesnę dirvą priimti Schumano planui, Adenaueris pradėjo visą eilę pasitarimų su opozicijos lyderiais parlamente — pirmadienį turėjo ilgą pasimatymą su socialistų vadu Schumacheriu. Netenka abejoti, kad sunkiausia bus susitarti su šiuo pastaruoju, juo labiau, kad socialistų opozicija savo asmenis yra nukreipusi ne tik prieš Schumano planą, bet ir prieš tariamą siekimą Vokietiją paversti sąjungininku "protektoratu".

Karinis Schumano plano atitiktum — **Europos kariuomenė**. Šiuo klausimu šeši ministrai Paryžiuje sutarė, kad toji kariuomenė nebūtų palaidos koalicijos pobūdžio, bet būtų platesnės apimties ir labiau vieninga. Šis klausimas tikimasi sutvarkyti reikiama sutartimi ligi ateinančių metų vasario 2 d., kada Lisabonos mieste vėl žada susirinkti Atlanto Pakto Taryba — NATO. Vokiečiai, kiek žinoma, norėtų tautinės armijos su savo generaliniu štabu, bet prancūzai labai prisibijo atgimstančio vokiečių militarizmo.

LAIVAI "AMERIKOS BALSO" TARNYBOJE

Pranešama, kad norint labiau pasipriešinti sovietų radio siuntų trukdymams ir pasiekti naujas sritis už geležinės uždangos, nuo ateinančių metų pradžios "Voice of America" pra-

We Extend Our Best Wishes
To Our Patrons and Friends

NIAGARA

GAS — COAL — OIL
FURNACES

**THE FOREST CITY
FOUNDRIES CO.**

2500 W. 27th STREET

Jau išėjo iš spaudos PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS LEIDYKLOS išleista knyga — geriausia kalėdinė dovana —

TĖVŲ PASAKOS

Iš lietuvių pasakų lobyno parinko ir skaityti paruošė A. GIEDRIUS, iliustravo dail. J. KAMINSKAS. Knyga kietais viršeliais, 150 pusl., didelio formato, su plačiu autoriaus įvadu apie lietuviškas pasakas. Kaina \$1.90

Be to, leidykloje dar galima gauti:

1. LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS, Prof. P. Skardžius ir kt. \$4.50
2. PRINCAS IR ELGETA, Mark Twain, apysaka 1,20
3. NORMUOTOS ŠYPSĖNOS, Brazvilius, feljetonas 0,25
4. ŽEMĖS PAKOPOS, J. Baltušaitis, eilėraščiai 0,75
5. RŪTELĖ, Gerutis, skaitymai 3 sk., gamta 2,00
6. TĖVELIŲ PASAKOS, A. Giedrys 0,25
7. VILKAS MĖSKERIOTOJAS, Pr. Imsrys, eil. pasaka 0,25
8. TOLUMOS, F. Kirša, eilėraščiai 0,75
9. DAILI SAULUTĖ, Kolba, spalvuoti piešiniai vaikams 0,50
10. PO RŪŠČIUŲ DANGUM, L. Šeštokiene, novelės 0,25
11. Lietuvių k. gramatikos, geografijos, istorijos, gamtos m. ir skaičiavimo vadovėliai po 0,50

Platintojams nuolaida. Kreiptis: Lietuvos Centralkomite, Verlag (20a) Hannover, Hegelstr. 7, Germany ir pas vietos platintojus.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Leidykla

dės savo veiklą ir iš laivų. Juose radijo pajėgumas esąs daugelį kartų galingesnis už vidutinę Amerikos radio stotį. Kiek tokių laivų plaukiosią ir kuriose srityse, tai laikoma paslaptimi. Pažymėtina, kad šis planas jau buvo prezidento Trumano ir gen. štabo patvirtintas dar šių metų pradžioje, bet jo neleido vykdyti lėšų apkarpymas. Dabar Amerikos vyriausybės propagandos ginklas galėsias visai netrukdomai pasiekti kiekvieną norimą žemės rutulio vietą.

V. Rimvydas

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo proga DIRVOS spausdinimo priemonėms pagerinti aukojo šie skaitytojai:

Tuskenis K., Detroit	\$1.00
Dober P., Yongtown	\$2.00
Dagys A., Chicago	\$1.00
Lankutis A., Chicago	\$1.00
Puzinas J., Philadelphia	\$1.00
Juodvalkis A., E. Chicago	\$1.00
Bagdonavičius J., Chicago	\$1.00
Kusa P., Dr., Port Jefferson	\$1.00
Zidžiūnas J., Cleveland	\$1.00
Dirmeikis B., Chicago	\$1.00
Tamašauska Č., Elizabeth	\$1.00
Geečauskas M., Manchester	\$2.00
Šimkus Jonas, Chicago	\$1.00
Rudavičius V., Baltimore	\$1.00
Valadka M., Rev., Scranton	\$1.00
Janušonis A., Waukegan, Illinois	\$1.00
Bakšys J. Dr., Chicago	\$1.00
Guobys J., Providence	\$1.00
Yucius Felix, Cleveland	\$1.00
Smelstoriū M., Cleveland	\$1.00
Banionis V. P., Bedford	\$1.00
Kasperavičius A., Ausonia	\$1.00
Matusevičius K., Cleveland	\$1.00
Vokietaitis M. J., New Haven	\$1.00

BOSTONE DAINUOS KASKAS — BRAZIS — FRANCIS

1952 m. sausio 6 d., sekmdienį, 3 val. po pietų, Naujosios Anglijos lietuviams tenka nepaprasta proga išgirsti tris žymiausius Amerikos lietuvių dainininkus, Metropolitan Operos artistus Anną Kaskas ir Algirdą Brazilį, ir buvusią chieciagietę, Joan Francis. Koncertas įvyks South Boston Thomas Park High School salėje.

Solistams akompanuos dirigentas — kompozitorius Jeronimas Kačinskas.

Dėl bilietų ir kitų informacijų apie koncertą kreipiamasi pas J. Vasiliauską, 24 Annabelle St., Dorchester, Mass. Telefonas Talbot 5-3175.

Geriausios sveikinimai Kalėdų ir Naujųjų Metų proga visiems mano draugams ir pažįstamiems

IGNAS VERBYLA,

Florida

Linkime visiems Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

THE SUPERIOR SAVINGS & LOAN ASS'N

6712 Superior Ave., Cleveland, Ohio

HE 1-2498

LINKSMŲ KALĖDŲ

visiems senai ir neseniai Clevelande gyvenantiems lietuviams!

M. J. BEVERAGE

1309 ADDISON RD.

EX 1-3750

Alus — Vynas — Vermutas — Šampanas

Savininkai:

BRONĖ PIPIRIENĖ ir PRANAS PIPIRAS

LINKSMŲ ŠVENČIŲ

PIX BEVERAGE

Importuotas alus ir vynas bei šampanas

Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Pristatoma į namus dieną ar naktį. Atdara ir trečiadieniais.

6903 SUPERIOR AVE.

EX 1-3311

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

NATIONAL LIMOUSINE SERVICE

Weddings Our Specialty

CAREFUL, COURTEOUS DRIVERS

FULL INSURANCE COVERAGE

2910 EAST 102nd STREET

SW 1-5130

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons
For the finest in Fruits

VEGETABLES AT OUR LOWEST PRICES, VISIT OUR STORE

SUPERIOR SELF. SERVICE

7031 SUPERIOR AVE.

Greetings to Our Friends and Patrons For A Pleasant Holiday

THE GRAND LAUNDRY CO.

COMPLETE LAUNDRY SERVICE

5911 St. Clair Ave.

EN 1-5183